

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 188 (XXXII) — Nr. 168

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 2 martie 2020

SUMAR

	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 26 din 22 ianuarie 2020 asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției și Ministerul Justiției, pe de o parte, și Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte.....	1–14
★	
Opinie separată	14–16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 26 din 22 ianuarie 2020

asupra cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției și Ministerul Justiției, pe de o parte, și Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Benke Károly	— magistrat-asistent-șef

de rang constituțional, cu rol bine configurat în arhitectura statului de drept din România, cerere formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii.

2. Cererea a fost formulată în temeiul art. 146 lit. e) din Constituție și al art. 11 alin. (1) lit. A.e) și art. 34 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a fost înregistrată la Curtea Constituțională cu nr. 7.949 din 16 octombrie 2019 și constituie obiectul Dosarului nr. 2.719E/2019.

3. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din data de 12 noiembrie 2019, în prezența domnului Alexandru Stan, director al Direcției contencios din cadrul Ministerului Justiției, lipsind cealaltă parte, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită. Acestea au fost consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, când Curtea, în temeiul art. 57 și al art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992, pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, a amânat pronunțarea pentru data de 27 noiembrie 2019 și, ulterior, pentru data de 11 decembrie 2019. La această dată, Curtea, având în vedere imposibilitatea constituirii legale a completului de judecată, potrivit art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 12 decembrie 2019 și, ulterior, pentru data de 22 ianuarie 2020, dată la care a pronunțat prezenta decizie.

1. Pe rol se află examinarea cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, respectiv Ministerul Justiției, ca parte a autorității executive, pe de o parte, și autoritatea judecătorească, reprezentată de Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte, generat de ingerința gravă a ministrului justiției, Ana Birchall, în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori, de actele de subminare a independenței justiției din România prin negocierea unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin, conturând percepția că problemele justiției din România nu sunt gestionate de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți factori externi, precum și de acțiunile repetate de decredibilizare și blocare a activității Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

4. Prin Adresa nr. 20.057 din 11 octombrie 2019, **președintele Consiliului Superior al Magistraturii a sesizat Curtea Constituțională cu cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre ministrul justiției, respectiv Ministerul Justiției, ca parte a autorității executive, pe de o parte, și autoritatea judecătorească, reprezentată de Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte**, conflict generat de ingerința gravă a ministrului justiției, Ana Birchall, în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori, de actele de subminare a independenței justiției din România prin negocierea unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin, conturând percepția că problemele justiției din România nu sunt gestionate de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți factori externi, precum și de acțiunile repetate de decredibilizare și blocare a activității Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate ale reprezentanților diferitelor autorități publice, în raport cu contextul în care sunt făcute și cu conținutul lor concret, pot crea stări de confuzie, de incertitudine ori tensiuni, care ulterior ar putea degenera în conflicte între autorități publice, chiar de natură juridică.

5. Totodată, se solicită Curții Constituționale dispunerea măsurilor necesare și utile pentru restabilirea ordinii constituționale între autoritățile statului.

6. **Prin cererea formulată** se solicită interpretarea art. 1 alin. (3)—(5), art. 132 alin. (1), art. 133 alin. (1) și art. 134 alin. (1) din Constituție, apreciindu-se că prezentul conflict poartă asupra interpretării acestor texte constituționale. Se menționează jurisprudența Curții Constituționale cu privire la conținutul conflictului juridic de natură constituțională, subliniindu-se faptul că, prin Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, Curtea a statuat că și declarațiile publice ale reprezentanților diferitelor autorități publice, în raport cu contextul în care sunt făcute și cu conținutul lor concret, pot crea stări de confuzie, de incertitudine ori tensiuni, care ulterior ar putea degenera în conflicte între autorități publice, chiar de natură juridică.

7. Cu privire la primul aspect generator al cererii formulate, și anume ingerința gravă a ministrului justiției în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori în cauze concrete, se arată că o asemenea conduită a ministrului justiției a avut loc în legătură cu ancheta penală desfășurată în cazul „Caracal”, prin faptul că acesta a comunicat familiei unei victime informații referitoare la conținutul unor probe administrate în cauză. Astfel, la data de 2 august 2019, ministrul justiției a contactat telefonic familia Alexandrei Măceșanu, comunicându-i faptul că rezultatul testelor genetice atestă că rămășițele și cenușa găsite în casa persoanei cercetate în cauză indică ADN-ul acesteia. Se subliniază că datele respective nu fuseseră comunicate familiei victimei de către organele de urmărire penală, singurele abilitate, potrivit Codului de procedură penală, să efectueze asemenea acte, și nici nu fuseseră făcute publice, ancheta penală fiind în derulare. Ulterior, ministrul justiției a confirmat public că a luat legătura cu familia victimei și a comunicat datele respective, susținând că nu este vorba de o informație confidențială din cadrul urmăririi penale și că a acționat astfel dintr-o obligație morală, umană.

8. Din această acțiune a ministrului justiției constituie o veritabilă imixtiune în activitatea procurorilor care efectuează urmărirea penală în cazul menționat, cu încălcarea limitelor autorității conferite de art. 132 alin. (1) din Constituție coroborate cu art. 62 alin. (2) din Legea nr. 304/2004. Se arată că întinderea și conținutul sintagmei „sub autoritatea ministrului justiției” din cuprinsul art. 132 alin. (1) din Constituție, raportată la activitatea desfășurată de procurori, au fost analizate de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragrafele 80, 87, 92 și 93. Se concluzionează în sensul că ministrul justiției nu putea să afle informațiile cuprinse într-o probă administrată în faza de urmărire penală, fază eminent nepublică potrivit legii, sub nicio rațiune, și nu putea comunica în locul organului de urmărire penală competent respectivele informații decât forțând și depășindu-și prerogativele care îi sunt conferite legal în calitate de ministru, ceea ce constituie o ingerință gravă în justiție.

9. Se subliniază că parte a acestui prim aspect al acestui conflict juridic de natură constituțională nu este Ministerul Justiției, ci ministrul justiției, sens în care se invocă și Decizia Curții Constituționale nr. 358 din 30 mai 2018.

10. Cu privire la cel de-al doilea aspect generator al cererii formulate, și anume actele de subminare a independenței justiției din România prin negocierea unei „foi de parcurs” privind statul de

drept cu reprezentantul unui stat străin, conturând percepția că problemele justiției din România nu sunt gestionate de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți factori externi, se arată că, la data de 5 septembrie 2019, în cadrul unei conferințe de presă la București, domnul Gordon Sondland, ambasadorul Statelor Unite ale Americii la Uniunea Europeană, a declarat că procurorul general american, William Barr, a invitat-o pe doamna ministru Ana Birchall la Washington să continue să lucreze alături de el și de echipa lui, în mod direct, pentru o foaie de parcurs („roadmap”) privind statul de drept în România. Întrebat dacă poate oferi detalii despre această foaie de parcurs, acesta a spus că este la discreția părții române să o facă publică, aspect de natură să confirme existența acesteia. Referitor la acest aspect, se menționează că ordinea de zi a ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 17 septembrie 2019 a fost suplimentată cu solicitarea Centrului de Resurse Juridice privind exprimarea unui punct de vedere public cu privire la existența, conținutul, respectiv oportunitatea unei „foi de parcurs” pentru România, elaborată de ministrul justiției împreună cu reprezentantul unui stat străin, precum și cu privire la o eventuală implicare a Consiliului Superior al Magistraturii în conceperea acestei „foi de parcurs”. Întrebat fiind de președintele Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la existența acestui document, în condițiile în care independența justiției este o componentă fundamentală a statului de drept, ministrul justiției nu a dezmințit existența acestei „foi de parcurs” și nu a răspuns întrebărilor referitoare la afectarea independenței justiției în legătură cu acest aspect. Atitudinea ministrului justiției a fost de natură a crea în percepția publică ideea afectării independenței justiției din partea unui membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, garantul constituțional al independenței justiției.

11. Ulterior, printr-o scrisoare adresată Consiliului Superior al Magistraturii, ajunsă la cunoștința presei, ministrul justiției a invocat depășirea, prin interpelarea făcută, a atribuțiilor proprii Consiliului, arătând că „încercarea unor membri ai Consiliului de a-și aroga un veritabil drept de veto cu privire la acțiunile externe ale ministrului justiției este o imixtiune gravă și inacceptabilă în activitatea puterii executive”. Prin aceeași scrisoare, ministrul justiției a precizat că la nivelul Ministerului Justiției nu există niciun document de tip „to do list” sau foaie de parcurs convenit cu partenerii externi.

12. Prin poziția publică exprimată, ministrul justiției a creat aparența unei agende proprii în ceea ce privește justiția, dezbătută la nivel extern, dar nediscutată cu instituția care are rolul constituțional de garant al independenței justiției. Atitudinea ministrului justiției de a nega dreptul Consiliului Superior al Magistraturii de a adresa întrebări referitoare la existența unei foi de parcurs privind statul de drept, agreeată cu reprezentantul unui stat străin, pune Consiliul în imposibilitatea de a-și exercita rolul constituțional prevăzut de art. 133, creând, astfel, un blocaj instituțional.

13. Astfel, în încercarea de a justifica implicarea într-un demers al cărui conținut, tocmai prin împrejurarea că nu este cunoscut, este de natură să creeze în percepția publică o impresie eronată asupra înfăptuirii justiției, în sensul că justiția din România nu este gestionată de organele constituționale abilitate, ministrul justiției neagă rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, limitându-l la atribuții legate de cariera judecătorilor și procurorilor și de organizarea instanțelor și a parchetelor. Or, este de esență autorității judecătorești existența, recunoscută la nivel constituțional, a unui organism — Consiliul Superior al Magistraturii — care apără sub toate aspectele independența justiției, înțeleasă nu ca un beneficiu al magistraților, ci ca o garanție a asigurării aptitudinii justiției de a-și îndeplini rolul în slujba cetățeanului.

14. Implicarea ministrului justiției în negocierea unei foi de parcurs privind statul de drept, agreeată cu reprezentantul unui stat străin, în ipoteza existenței acestui demers, este de natură să ducă tocmai la afectarea statului de drept, în componenta sa referitoare la independența justiției. Chiar dacă nu s-ar confirma factual existența acestui demers, situația creată este tot de natură să afecteze independența justiției, din perspectiva percepției pe care a determinat-o în conștiința publică, în sensul că justiția din România nu este gestionată de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți factori externi.

15. Se mai susține că existența unei eventuale agende proprii a ministrului justiției vizând statul de drept din România încalcă și

art. 102 alin. (1) din Constituție, din moment ce atribuțiile sale în cadrul acțiunilor externe trebuie să se exercite în raport cu programul de guvernare. În acest sens se arată că în ședința plenului Consiliului, ministrul Justiției a fost întrebat dacă a avut un mandat din partea Guvernului pentru a discuta o astfel de foaie de parcurs, fără a oferi însă un răspuns.

16. Cu privire la cel de-al treilea aspect generator al cererii formulate, și anume acțiunile repetate de decredibilizare și blocare a activității Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate de rang constituțional, cu rol bine configurat în arhitectura statului de drept din România, se indică patru astfel de acțiuni ce privesc sesizările Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative adresate ministrului Justiției, modul în care ministrul Justiției a înțeles să translateze în spațiul public unele probleme legate de participarea sa la ședințele plenului Consiliului, în calitate de membru de drept, modul de exprimare a ministrului Justiției la adresa Secției pentru investigarea infracțiunilor din Justiție, precum și modul de poziționare a ministrului Justiției față de situația sediului Consiliului.

17. Astfel, referitor la sesizările Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative adresate ministrului Justiției, se arată că acestea fie nu au fost analizate, fie au fost respinse fără o justificare rezonabilă. Cu titlu exemplificativ se menționează că sesizarea Consiliului adresată ministrului Justiției cu privire la inițierea unor măsuri legislative pentru atribuirea definitivă a competenței de soluționare a cererilor deținuților din Penitenciarul București-Jilava și Penitenciarul-Spital București-Jilava către Judecătoria Sectorului 4 București nu a primit niciun răspuns. O asemenea conduită a ministrului Justiției afectează exercitarea atribuțiilor Consiliului prevăzute de lege și consacrate la nivelul art. 134 alin. (4) din Constituție. Se mai subliniază totala neimplicare a Ministerului Justiției în contextul promovării unor acte normative de natură a afecta stabilitatea financiară a magistraților, cu efecte asupra independenței acestora. În acest sens se menționează că pe rolul Camerei Deputaților, Camera decizională, se află o propunere legislativă prin care se intenționează taxarea suplimentară a pensiei de serviciu prevăzută de Legea nr. 303/2004, iar Ministerul Justiției, având în vedere domeniul de reglementare al acestuia, nu a elaborat un punct de vedere și nu a luat o poziție oficială cu privire la aceasta. De altfel, o asemenea neimplicare a Ministerului Justiției s-a constatat și anterior, cu ocazia inițierii de către Ministerul Finanțelor Publice a unui demers similar, printr-un proiect de ordonanță de urgență privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare.

18. Se apreciază că situația anterioară trebuie analizată prin prisma art. 1 alin. (3) și (4) din Constituție, în sensul că raporturile constituționale dintre autoritățile publice se caracterizează prin implicări reciproce ale unora în sfera de activitate a celorlalte, implicări ce semnifică echilibru prin colaborare și control, prin intermediul unor mecanisme prevăzute tot de lege. Se fac referiri la principiul colaborării loiale între autoritățile publice, astfel cum acesta a fost reținut în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 460 din 13 noiembrie 2013, Decizia nr. 261 din 8 aprilie 2015, paragraful 49, Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, paragraful 123 sau Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, paragraful 139), concluzionându-se că maniera în care s-a poziționat Ministerul Justiției, care, pe de o parte, nu a analizat sau a respins nejustificat propunerile privind inițierea unor demersuri de modificare sau completare a unor acte normative formulate de Consiliul Superior al Magistraturii, iar, pe de altă parte, nu s-a implicat în procesul de adoptare a unor acte normative de interes pentru autoritatea judecătorească, reflectă nerespectarea principiului cooperării și colaborării loiale între autoritățile statului.

19. Cu referire la modul în care ministrul Justiției a înțeles să translateze în spațiul public unele probleme legate de participarea sa la ședințele plenului Consiliului, în calitate de membru de drept, în sensul că în declarațiile sale publice a invocat dificultăți privind participarea sa la aceste ședințe ca urmare a modului în care sunt planificate de către conducerea instituției, se apreciază că aceste afirmații sunt nejustificate, fiind menite să denatureze realitatea, cu consecința decredibilizării Consiliului, și să inducă în percepția publică existența unei obligații de consultare a membrilor în privința stabilirii ședințelor și proiectului ordinii de zi, care nu ar fi respectată de Consiliu. Or, potrivit art. 27 alin. (1) din Legea nr. 317/2004,

Consiliul se întrunește în plen și în secții, la convocarea președintelui, iar programarea ședințelor plenului se efectuează având în vedere păstrarea unui just echilibru între urgența aspectelor ce se impun a fi soluționate de către Consiliu și asigurarea participării membrilor aleși ori de drept, în funcție de agendele acestora, cu respectarea timpului necesar pentru ca membrii să integreze participarea la ședința plenului în activitățile derulate. Se apreciază că aceste aspecte sunt valabile și în ceea ce privește afirmațiile ministrului Justiției din scrisoarea din data de 4 octombrie 2019, adresată președintelui Consiliului — apărută în spațiul public — în care îi reproșează maniera netransparentă în care a convocat plenul Consiliului din data de 8 octombrie 2019, solicitând explicații pentru „urgența” ședinței.

20. Cu referire la modul de exprimare al ministrului Justiției la adresa Secției pentru investigarea infracțiunilor din Justiție, se arată că nemulțumirile ministrului Justiției vizează procedura de numire a procurorilor în această structură și rolul procurorului general, care, în opinia sa, nu ar mai putea cenzura actele de urmărire ale secției. Se apreciază că aceste susțineri sunt complet false, având în vedere dispozițiile legale care reglementează controlul ierarhic al procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție asupra soluțiilor, actelor sau măsurilor dispuse de procurorul-șef al Secției pentru investigarea infracțiunilor din Justiție. În acest sens sunt invocate dispozițiile art. 64 alin. (3) din Legea nr. 304/2004 și ale art. 339 din Codul de procedură penală.

21. Poziția ministrului Justiției a fost urmată de crearea unui grup de lucru interministerial coordonat de Ministerul Justiției, astfel cum rezultă din declarațiile sale publice din 17 septembrie 2019, ocazie cu care acesta a arătat că, din concluziile preliminare, nu se susține funcționarea în această formă a Secției pentru investigarea infracțiunilor din Justiție. Se arată că la lucrările acestui grup de lucru Consiliul nu a fost invitat să participe, negându-se, astfel, atribuțiile sale. De altfel, componența acestui grup de lucru nu a fost adusă la cunoștința Consiliului și nu a fost făcută publică prin nicio modalitate, aspect de natură să genereze îndoieli în privința obiectivității activității sale și a caracterului său reprezentativ.

22. Se susține că din declarațiile publice ale ministrului Justiției rezultă neîndoielnic refuzul expres al acestuia de respectare a legii în vigoare cu referire la organizarea și funcționarea structurii de parchet amintite; or, ca orice dispoziții legale, și cele ce privesc această structură de parchet trebuie respectate pe durata activității lor de către orice subiect de drept, cu atât mai mult de către ministrul Justiției. În consecință, se apreciază că ministrul Justiției a vulnerabilizat imaginea unei structuri din cadrul autorității judecătorești, cu consecința implicită a afectării încrederii în Justiție. Întrucât în situația de față Consiliul nu are instrumentele necesare pentru a împiedica afectarea încrederii publice în activitatea secției de parchet menționate, ca urmare a declarațiilor ministrului Justiției, se consideră că s-a creat un blocaj instituțional care necesită intervenția Curții Constituționale.

23. Cu referire la modul de poziționare a ministrului Justiției față de situația sediului Consiliului, se arată că, prin Adresa nr. 2/78.490 din 30 septembrie 2019, ministrul Justiției a solicitat Consiliului luarea unei decizii în privința sediului său, în sensul că fie acesta va face parte din proiectul „Cartierul pentru Justiție”, fie se dorește finalizarea procedurii de achiziție a unui nou sediu în afara acestui cartier, subliniindu-se că proiectul respectiv este întârziat și nu poate avansa până nu se primește un răspuns clar din partea Consiliului. În această adresă s-a mai menționat că, în situația în care se consideră că suma aferentă achiziției nu va mai fi angajată, respectiv cheltuită de Consiliu, aceasta se poate realoca pentru instanțele judecătorești care nu au fonduri suficiente, iar o asemenea sumă va rezolva alte probleme de investiții ale acestora; s-a mai arătat în adresa anterioară că dacă se ia o asemenea decizie creditele de angajament vor putea fi alocate în perioada imediat următoare.

24. Cu privire la acest demers al ministrului Justiției, se arată că este de natură să creeze, pe de o parte, percepția falsă că instanțele judecătorești și parchetele sunt subfinanțate din cauza fondurilor alocate pentru achiziționarea unui sediu al Consiliului, iar, pe de altă parte, că derularea proiectului „Cartierul pentru Justiție” este blocată până la luarea unei decizii în acest sens de către Consiliu. Or, prin Hotărârea Guvernului nr. 949/2018 s-a pus la dispoziția Consiliului suma necesară achiziționării unui sediu corespunzător necesităților

sale de funcționare, fonduri care nu fac parte din sfera bugetului destinat necesarului instanțelor și parchetelor, alocarea bugetară fiind realizată separat, ca urmare a probării parametrilor tehnico-economici ai investiției. Prin urmare, ministrul justiției, deși încearcă acreditarea ideii că proiectul este blocat până la luarea unei decizii de către Consiliu, în realitate, numai acesta este responsabil pentru situația creată. Se mai precizează faptul că ministrul justiției și-a asumat în mod nelegal atribuții cu referire la finanțarea instanțelor judecătorești prin realocarea sumelor necesare achiziționării unui sediu pentru Consiliu, în ideea afectării imaginii acestuia din urmă. Se mai arată că întârzierea proiectului „Cartierul pentru Justiție” are repercusiuni implicite asupra bunei administrări a justiției, deși, potrivit art. 5 din Legea nr. 304/2004, Ministerul Justiției ar trebui să asigure buna organizare și administrare a justiției ca serviciu public. Astfel, ministrul justiției nu doar că nesocotește dispozițiile legale antereferte, dar afectează realizarea actului de justiție în condiții optime. Se concluzionează în sensul că încercarea ministrului justiției de a împiedica achiziționarea unui sediu pentru Consiliu este de natură a afecta însăși capacitatea funcțională a acestuia, cunoscute fiind dificultățile cu care acesta se confruntă sub acest aspect, încă de la înființare.

25. În temeiul art. 35 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, au fost solicitate punctele de vedere ale părților aflate în conflict asupra conținutului conflictului și a eventualelor căi de soluționare a acestuia.

26. **Ministrul justiției**, sub aspectul admisibilității cererii, arată că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale (Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, Decizia nr. 270 din 10 martie 2008, Decizia nr. 1.560 din 18 noiembrie 2009 și Decizia nr. 1.431 din 3 noiembrie 2010), pentru a exista un conflict juridic de natură constituțională, trebuie îndeplinite cinci condiții cumulative, și anume: conflictul să fie juridic; conflictul să fie de natură constituțională; conflictul să fie între autoritățile publice de la titlul III din Constituție; conflictul să fi generat un blocaj instituțional; și conflictul să fie efectiv. Raportând considerentele jurisprudențiale la situația de față, se arată că autorul sesizării invocă existența a trei obligații juridice: ministrul justiției avea obligația de a nu divulga probe în cursul activității de urmărire penală, această prerogativă revenind organelor de urmărire penală; ministrul justiției avea obligația de a susține independența justiției, ceea ce nu a îndeplinit prin negocierea unei „*foi de parcurs*” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin, conturând percepția că problemele justiției din România nu sunt gestionate de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți actori externi; ministrul justiției avea obligația ca, prin activitatea sa, să contribuie la credibilizarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, precum și la buna desfășurare a activității acestuia.

27. Referitor la prima obligație, se arată că, așa cum reiese din comunicatul oficial al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, aspectele care au fost „făcute publice” de către ministrul justiției au fost de fapt comunicate de îndată de către Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism familiei implicate și, așa cum precizează și organul de urmărire penală, nu au avut caracter confidențial. Prin urmare, se observă că nu se identifică o obligație legală a ministrului justiției în sensul reținut de către autorul sesizării. Referitor la a doua obligație, în privința aspectelor de politică externă invocate, se constată că atribuțiile constituționale ale Consiliului Superior al Magistraturii nu prevăd niciun element de politică externă, în timp ce, conform art. 102 alin. (1), Guvernul este cel care „*asigură realizarea politicii interne și externe a țării*”. În acest sens, fără a exclude din demersul de realizare a politicii externe o concluzie a tuturor factorilor interesați, se apreciază că Legea fundamentală nu conferă Consiliului Superior al Magistraturii nicio prerogativă în sens juridic, din perspectiva aspectelor de politică externă. În consecință, este exclusă crearea premisei unui conflict juridic între Consiliul Superior al Magistraturii și orice altă autoritate publică, inclusiv ministrul justiției, pe teme de politică externă, și, cu atât mai puțin, existența unui conflict juridic de natură constituțională între cele două autorități.

28. Prin urmare, nu se relevă premisele unui conflict juridic și, cu atât mai puțin, ar putea fi evidențiate premisele unui conflict de natură constituțională.

29. În ceea ce privește calitatea de parte a conflictului a ministrului justiției, se apreciază că sunt incidente considerentele

din Decizia nr. 358 din 30 mai 2018. Astfel, din analiza sesizării nu rezultă în niciun fel susținerea unei pretense ingerințe a ministrului justiției în activitatea/atribuțiile/competența constituțională a Consiliului Superior al Magistraturii. Chiar și în situația în care argumentul de pretinsă ingerință prezentat prin raportare la elementele de fapt privind cazul „Caracal” ar avea relevanță constituțională, totuși, nici măcar această relevanță nu ar avea nicio legătură cu rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii, fiind astfel exclusă *ab initio* o încălcare a limitelor constituționale ale rolului acestuia.

30. Referitor la existența unui blocaj instituțional, se menționează că din sesizare nu rezultă care sunt acele acțiuni concrete de natură să determine existența unui astfel de blocaj între Consiliul Superior al Magistraturii și ministrul justiției, existând, din contră, o serie de acțiuni care se circumscriu conceptului de cooperare loială între autoritățile publice. Aplicarea acestui principiu reprezintă o operațiune juridică bivalentă, fiind deopotrivă opozabilă celor două autorități publice implicate. Faptul că unele dintre propunerile de modificare legislativă formulate de Consiliul Superior al Magistraturii nu sunt însușite și promovate ca proiecte de acte normative de către Ministerul Justiției, în forma dorită de Consiliu, nu determină apariția unui blocaj instituțional, fiind inacceptabil ca ministrul justiției sau Ministerul Justiției să joace un rol pasiv în activitatea de legiferare în domeniul justiției, fără a-și putea formula și susține propriul punct de vedere. Mai mult, în cadrul procedurii de legiferare Ministerul Justiției este cel care are drept de a promova în Guvern un proiect de act normativ în domeniul justiției, avizul Consiliului Superior al Magistraturii fiind obligatoriu de solicitat abia după finalizarea avizării interministeriale, și nu înaintea acestei proceduri. Mai mult, în ceea ce privește propunerile legislative inițiate de parlamentari, raporturile juridice de drept constituțional sunt reglementate în privința procedurii de legiferare parlamentare între Parlament și Guvern, iar nu între Parlament și Ministerul Justiției. De asemenea, se arată că din motivarea sesizării nu reiese care ar fi blocajul instituțional creat prin așa-zisa omisiune a Ministerului Justiției de a transmite punctul de vedere cu privire la propunerea legislativă înregistrată pe rolul Senatului României cu nr. L489/2.09.2019 sau prin lipsa luării unei poziții oficiale cu privire la aceasta.

31. Totodată, se arată că opiniile, afirmațiile unui titular al unui mandat de demnitate publică sau, din contră, lipsa acestora cu privire la măsurile legislative existente într-o propunere legislativă nu sunt de natură a crea blocaje instituționale.

32. În concluzie, reținând că cererea de soluționare a conflictului vizează ca părți ministrul justiției, ca parte a autorității executive, și autoritatea judecătorească, nu pot fi întrevăzute elementele unui conflict juridic de natură constituțională, generat de lipsa de implicare a ministrului justiției în procesul legislativ referitor la o propunere legislativă, chiar și cu impact bugetar, în condițiile în care dispozițiile constituționale presupun cooperarea loială între Guvern și Parlament.

33. Având în vedere că nu se poate stabili existența cel puțin a unui conflict juridic și nici faptul că acest conflict s-ar desfășura între autorități în sensul stabilit de jurisprudența Curții Constituționale, se arată că este exclusă îndeplinirea condiției ca acest conflict să fie și efectiv.

34. În concluzie, se apreciază că nu sunt îndeplinite unele dintre condițiile cumulative pentru a contura existența unui conflict juridic de natură constituțională între autorități publice care să fi generat un blocaj instituțional și, dat fiind că ministrul justiției și-a exercitat competențele prevăzute de Constituție, fără să își aroge atribuții care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, în speță autorității judecătorești reprezentate de către Consiliul Superior al Magistraturii, ori să omită să îndeplinească anumite acte care intră în obligațiile sale constituționale, se apreciază, totodată, că nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării.

35. Pe fondul cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională, se apreciază că aceasta este, în ansamblu, neîntemeiată.

36. Referitor la susținerile președintelui Consiliului Superior al Magistraturii privind ingerința gravă a ministrului justiției în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori, se arată că, din jurisprudența Curții Constituționale și din prevederile art. 132 alin. (1) din Constituție și ale art. 64 și art. 69 din Legea nr. 304/2004, rezultă că, în exercitarea autorității prevăzute de art. 132 alin. (1) din

Constituție, ministrului justiției nu îi este permisă nicio ingerință în activitatea de urmărire penală, acesta neputând dispune și nici cenzura acte procesuale, măsuri procesuale sau soluții într-un dosar penal. Faptul că ministrul justiției a comunicat familiei victimei, în cazul particular analizat, rezultatul concluziilor expertizei ADN nu constituie o ingerință în activitatea procurorului de caz, întrucât nu vizează un act procesual/o măsură procesuală/soluție dispusă de procuror, ci privește o informație de interes public, în contextul întensei mediatizări a cauzei respective.

37. Se menționează că, potrivit art. 12 alin. (1) lit. e) și f) din Legea nr. 544/2001, interpretat *a contrario*, pot constitui informații de interes public (și, cu atât mai mult, pot face obiectul unei comunicări private ca cea în discuție): informațiile privind procedura în timpul anchetei penale, atât timp cât nu se dezvăluie surse confidentiale, nu se pune în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane, precum și informațiile privind procedurile judiciare (inclusiv cele privind eventualele măsuri procedurale dispuse), dacă publicitatea acestora nu aduce atingere procesului echitabil sau interesului legitim al uneia dintre părțile implicate în proces. De altfel, în speță, chiar Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a comunicat public concluziile raportului de expertize ADN în data de 3 august 2019, în considerarea caracterului de interes public al acestor informații.

38. Se arată că afirmațiile autorului sesizării potrivit cărora datele respective nu fuseseră comunicate familiei victimei de către organele de urmărire penală sunt simple speculații. Mai mult, în comunicatul transmis, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a confirmat că „de îndată și neîntârziat” după aflarea rezultatelor expertizei acestea au fost comunicate familiei.

39. Comunicarea ministrului justiției din seara zilei de 2 august 2019 nu a fost o comunicare oficială, ci una cu caracter privat, care s-a referit la date de interes public, concluzia expertizei ADN nefiind una confidențială. Demersul ministrului justiției a reprezentat o manifestare a compasiunii și solidarității, de la părinte la părinte, precum și răspunsul la o solicitare expresă a familiei victimei de a nu afla aceste informații din media. Se mai susține că rudele unei alte victime din aceeași cauză penală au solicitat un dialog cu ministrul justiției, pe fondul existenței unei neîncrederi a acestora în demersurile derulate de organele judiciare, ocazie cu care ministrul justiției le-a asigurat cu privire la întreprinderea de către organele abilitate a tuturor eforturilor pentru aflarea adevărului, cu îndemnul de a avea încrederea în eforturile depuse de acestea. Demersul ministrului justiției din seara zilei de 2 august 2019 s-a derulat în contextul unui enorm impact emoțional generat de evenimentele care fac obiectul dosarului „Caracal”, precum și al derulării activității organelor judiciare sub imperiul unei puternice emoții publice. De asemenea, evenimentele menționate au avut și consecințe imediate de natură instituțională: declarații și poziționări publice ale autorităților statului, convocarea unei ședințe a Consiliului Suprem de Apărare a Țării legate de cazul respectiv; inițierea în regim de urgență a unor demersuri de modificare a legislației naționale. În concluzie, demersurile ministrului justiției au urmărit să exprime solidaritate și compasiune față de familiile victimelor și să inspire încredere acestora în acțiunile organelor judiciare. În consecință, demersurile ministrului justiției și, în mod particular, informarea în sine și transmiterea unor mesaje de compasiune și solidaritate în seara zilei de 2 august 2019 nu constituie un act de decizie, de dispoziție în dosar ori un act de urmărire penală, nu au prejudiciat în niciun mod ancheta penală și nu pot fi considerate o ingerință, cu atât mai puțin o „ingerință gravă”.

40. Se arată că toate dispozițiile legale invocate de autorul sesizării — respectiv art. 62 alin. (3), art. 64 alin. (2), art. 67 alin. (2), art. 69 și art. 132 alin. (1) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, precum și deciziile Curții Constituționale nr. 358 din 30 mai 2018 și nr. 136 din 20 martie 2018 referitoare la definirea „*autorității ministrului justiției*” asupra procurorilor în România nu prezintă relevanță în speța dedusă controlului, deoarece ministrul justiției nu a efectuat ori dispus vreun act de procedură, nu a realizat vreun act de comunicare oficială în locul Ministerului Public (în speță, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism), nu a dispus ori solicitat luarea unor măsuri procesuale sau administrarea unor probe în ancheta respectivă, nu a efectuat vreun control sau vreun supervizare a unui act în cadrul unei proceduri

judiciare. În baza ori în urma acestei informări a ministrului justiției, Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism nu a dispus vreun altă măsură, dimpotrivă, comunicatul acesteia confirmă caracterul public și neconfidențial al concluziei expertizei ADN. Or, în condițiile în care prin acțiunea ministrului justiției nu a fost prejudiciată în niciun mod ancheta penală și nu a existat nicio influență asupra vreunui procuror, nicio imixtiune în exercitarea unei atribuții sau competențe a Ministerului Public și nicio intervenție în modul de soluționare a cauzei, informarea familiei victimei în seara zilei de 2 august 2019 asupra rezultatelor expertizei de către ministrul justiției — în condițiile în care cazul în sine a avut un profund impact emoțional, social și mediatic — nu poate fi considerată ca fiind de natură a da naștere unui conflict juridic de natură constituțională.

41. În acest context, se subliniază că moartea unui copil, indiferent de cauza acesteia, a fost îndelung recunoscută ca reprezentând unul dintre cele mai marcante și *stresante* evenimente pe care un adult le poate experimenta. Decesul unui copil, indiferent de vârstă, reprezintă o experiență profund dificilă și dureroasă, așa cum arată dovezile empirice rezultate din numeroase studii. Se invocă legislația europeană pentru termenul de „victimă”, printre care și Recomandarea Rec(2006)8 a Comitetului de Miniștri adresată statelor membre privind asistența acordată victimelor infracțiunilor (*adoptată de Comitetul de Miniștri pe 14 iunie 2006 în cadrul celei de a 967-a întâlniri a adjunctilor miniștrilor*), precum și doctrina de specialitate, concluzionându-se în sensul importanței deosebite pe care o are dreptul victimelor (fie acestea directe sau indirecte) unei fapte penale de a primi sprijin, recunoscut și protejat de legislația națională, precum și de cea europeană, inclusiv prin furnizarea de informații de către reprezentanții autorităților publice ale statului român.

42. Solicitarea de către ministrul justiției a unor informări cu privire la stadiul unor anchete penale sau eventuale solicitări din partea acestuia ca anchetele să se desfășoare rapid ori cu imparțialitate sau atenție deosebită nu semnifică ingerințe în activitatea parchetelor, aflarea cu celeritate a adevărului în cauzele penale fiind o chestiune de interes public, justificată constituțional și legal. Atenția publică îndreptată asupra acestei anchete în mod particular, emoția publică creată de modul în care evenimentele s-au succedat, de natura faptelor săvârșite și modalitatea în care au fost descoperite au justificat solicitarea ministrului justiției de a fi informat cu privire la mersul anchetei, fără ca aceste informări să aibă în vedere măsurile concrete dispuse de procuror în cursul urmăririi penale. Mai mult, particularitățile deosebite ale cauzei în discuție ar fi fost suficiente pentru a justifica chiar și o comunicare publică a ministrului justiției pe acest subiect, iar nu doar una constând în transmiterea unei informații de interes public familiei victimei, realizată de ministrul justiției ca urmare a unei solicitări exprese a acesteia.

43. În ceea ce privește susținerile președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în sensul că ministrul justiției a realizat acte de subminare a independenței justiției din România prin negocierea unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin, conturând percepția că problemele justiției din România nu sunt gestionate de organismele constituționale abilitate, ci de anumiți factori externi, se arată că din motivarea sesizării rezultă că ceea ce se impută ministrului justiției ca „acte de subminare a independenței justiției din România” sunt în principal, acțiuni, inacțiuni sau atitudini cu privire la situații „eventuale”, „ipotetice”, a căror existență este pusă astfel sub semnul întrebării de însuși autorul sesizării.

44. În legătură cu aceste aspecte se arată că în ședința Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 17 septembrie 2019, unul dintre membrii Consiliului Superior al Magistraturii, reprezentant al societății civile, a arătat că a primit din partea unei organizații neguvernamentale — Centrul de Resurse Juridice — o solicitare prin care se cere, având în vedere atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției, să se exprime un punct de vedere cu privire la existența unei „foi de parcurs” în această materie și, de asemenea, să se precizeze în ce măsură Consiliul a fost implicat în elaborarea unui astfel de document. Deși în ședința de plen respectivă ministrul justiției a arătat faptul că nu cunoaște această solicitare, aflând despre existența ei din mass-media, și a cerut transmiterea acesteia în mod

oficial pentru a putea răspunde în cunoștință de cauză — poziții similare au exprimat și alți membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, care au arătat că nu au cunoștință de solicitarea respectivă —, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, contrar dispozițiilor legale, a supus aprobării suplimentarea ordinii de zi, declarând că „Nu putem să amânăm chiar așa pur și simplu. Doamna ministru trebuie să ne clarifice dacă a existat o astfel de discuție, dacă există o astfel de foaie de parcurs”. Deși nu i se comunicase solicitarea respectivă, ministrul justiției a răspuns de îndată în Plen, arătând faptul că nu există niciun document de tip „to do list” sau „foaie de parcurs”, răspuns apreciat ca fiind adecvat și suficient de clarificator de o parte însemnată a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii. Chiar dacă nici până în prezent președintele Consiliului Superior al Magistraturii nu a transmis oficial ministrului justiției solicitarea asociației Centrul de Resurse Juridice privind așa-zisa „foaie de parcurs”, prin scrisoarea transmisă președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în data de 2 octombrie 2019, ministrul justiției — așa cum declarase verbal și în ședința Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii — a comunicat faptul că la nivelul Ministerului Justiției nu există niciun document de tip „to do list” sau „foaie de parcurs” convenit cu parteneri străini.

45. În contextul în care ministrul justiției a acționat cu bună-credință, comunicând atât verbal, în chiar ședința Plenumului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 17 septembrie 2019, cât și, ulterior, în scris, într-un termen rezonabil, prin scrisoarea amintită, că nu există o astfel de „foaie de parcurs” negociată cu parteneri externi, demersul președintelui Consiliului Superior al Magistraturii de a sesiza Curtea Constituțională cu privire la un pretins conflict de natură constituțională decurgând din acest subiect apare de neînțeles și nejustificat, atât din perspectiva faptului că obiectul pretinsului „conflict” nu există în realitate (de vreme ce, așa cum rezultă din chiar considerentele sesizării, existența conflictului se întemeiază doar pe chestiuni „aparente”, „eventuale”, „pretinse” ori pe „percepții” și „impresii”), cât și din perspectiva principiului colaborării loiale care ar trebui să existe între autoritățile publice. În acest sens este invocată Decizia Curții Constituționale nr. 611 din 3 octombrie 2017.

46. Se subliniază că nu ministrul justiției a lansat ideea existenței unei „foi de parcurs” și că, tocmai pentru a nu se crea o percepție publică eronată asupra justiției și pentru a nu exista suspiciuni în sensul afectării independenței justiției, ministrul justiției a răspuns de îndată, atât în ședința de Plen în care s-a ridicat acest subiect, cât și, ulterior, printr-o scrisoare adresată președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, infirmând în mod expres existența oricărei „foi de parcurs”.

47. În ceea ce privește pretinsul „blocaj instituțional” creat de atitudinea ministrului justiției „de negare a dreptului Consiliului Superior al Magistraturii de a adresa întrebări referitoare la existența unei foi de parcurs”, se precizează că „blocajul instituțional” are un conținut specific și se referă la imposibilitatea unei instituții de a-și desfășura activitatea, de a-și îndeplini atribuțiile constituționale din cauza refuzului de îndeplinire a atribuțiilor de către o altă instituție. În considerarea Deciziei nr. 53 din 28 ianuarie 2005, se arată că un conflict juridic de natură constituțională nu se poate întemeia pe situații ipotetice, eventuale, care nu există în mod obiectiv, ci numai pe situații concrete, verificate sau, cel puțin, verificabile. Însă, în speța de față, nu există o acțiune/inacțiune concretă a ministrului justiției care să îi poată fi imputată și care să fi generat conflictul invocat în sesizare.

48. Din contră, se apreciază că președintele Consiliului Superior al Magistraturii invocă o culpă proprie rezultată din nerespectarea termenului legal de publicare a ordinii de zi, pentru a ridica problema unui conflict juridic de natură constituțională al Consiliului Superior al Magistraturii cu ministrul justiției. În acest context, fără a transmite o cerere scrisă în acest sens ministrului justiției și fără să încerce alte variante de dialog, președintele Consiliului Superior al Magistraturii a apelat direct la medierea Curții Constituționale, invocând un pretins conflict cu ministrul justiției chiar și după ce ministrul justiției a răspuns atât în Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, cât și printr-o adresă scrisă, transmisă oficial cu mult înainte de formularea cererii de sesizare a Curții Constituționale. Toate aceste elemente cumulate vădesc atât o nesocotire gravă a principiilor constituționale ale colaborării loiale și respectului reciproc

între autoritățile/instituțiile statului, oglindite în jurisprudența Curții Constituționale, cât și o acțiune a președintelui Consiliului Superior al Magistraturii, comisă cu rea-credință, în vederea discreditării ministrului justiției.

49. Totodată, se precizează faptul că un conflict de natură constituțională trebuie să rezulte ori să aibă o legătură intrinsecă cu exercitarea unor atribuții proprii unei instituții de rang constituțional, în speță Consiliul Superior al Magistraturii. Or, ceea ce se impută ministrului justiției sunt chestiuni legate de neimplicarea Consiliului Superior al Magistraturii în modul de realizare a politicii externe a Guvernului ori în activitatea ministrului justiției de reprezentare externă (reprezentare care poate privi, potrivit ariei de competență, doar chestiuni legate de justiție). Atribuțiile Consiliului Superior al Magistraturii, în calitate de garant al independenței justiției, sunt clar stabilite de Constituție și lege; ele nu privesc consultarea Consiliului Superior al Magistraturii decât în legătură cu proiectele de acte normative în domeniul statutului magistraților, al organizării judiciare și al organizării și funcționării Consiliului Superior al Magistraturii (Decizia nr. 3 din 15 ianuarie 2014 și Decizia nr. 63 din 8 februarie 2017). Legiuitorul a prevăzut în competența Consiliului Superior al Magistraturii atribuția de a aviza, prin hotărâre a plenumului, „proiectele de acte normative ce privesc activitatea autorității judecătorești” (art. 38 alin. (3) din Legea nr. 317/2004). Or, dacă în privința proiectelor de acte normative care interesează domeniul justiției competența Consiliului Superior al Magistraturii își are temeiul în lege și se limitează la exprimarea punctului de vedere sub forma unor avize consultative, nici Legea fundamentală, nici actele normative infraconstituționale nu impun (și nici nu ar putea să impună, în temeiul competențelor constituționale) Guvernului sau ministrului justiției să consulte, să informeze sau să obțină din partea Consiliului Superior al Magistraturii aprobări în privința relațiilor externe sau a oricărei activități guvernamentale, chiar dacă aceasta ar viza aspecte legate de respectarea statului de drept sau independența justiției.

50. Acestea sunt și considerentele pentru care, în scrisoarea transmisă Consiliului Superior al Magistraturii în data de 2 octombrie 2019, ministrul justiției a explicat, cu argumente de ordin legal și constituțional, faptul că în realizarea atribuțiilor legale ale Ministerului Justiției, inclusiv cele privind asigurarea îndeplinirii justiției ca serviciu public și apărarea ordinii de drept și a drepturilor și libertăților cetățenești, ministrul justiției exercită și rolul de reprezentare a Guvernului României și, după caz, a României în plan extern, atât în cadrul Uniunii Europene, cât și în relațiile cu statele terțe.

51. În aceeași ordine de idei, ca documente ce ar putea fi apreciate de tip „roadmap” se menționează rapoartele Comisiei Europene elaborate în cadrul Mecanismului de cooperare și verificare instituit de Comisia Europeană (MCV); or, în cazul acestora, evaluarea modalității în care toate instituțiile implicate în realizarea obiectivelor MCV își îndeplinesc sarcinile revine unei Comisii coordonate de Ministerul Justiției, fără a se putea susține însă că această modalitate de monitorizare a îndeplinirii obiectivelor de referință ar afecta rolul constituțional al Consiliului Superior al Magistraturii.

52. În concluzie, nu a existat și nu există la Ministerul Justiției o astfel de foaie de parcurs descrisă în cerere.

53. Referitor la susținerile președintelui Consiliului Superior al Magistraturii privind acțiunile repetate de decredibilizare și blocare a activității Consiliului Superior al Magistraturii, autoritate de rang constituțional, cu rol bine configurat în arhitectura statului de drept din România, se arată că acestea sunt neîntemeiate.

54. Astfel, cu privire la faptul că Ministerul Justiției nu a analizat sau ar fi respins nejustificat propuneri de modificare sau completare a cadrului legislativ formulate de Consiliul Superior al Magistraturii, cu referire specială la Adresa nr. 5.418/2019 din data de 25 aprilie 2019, se arată că aceasta viza problema atribuirii competenței de soluționare a cererilor deținuților din Penitenciarul București Jilava și Penitenciarul Spital București Jilava de către Judecătoria Sectorului 4 București. Prin adresele nr. 92.855/2018, nr. 15.365/2019 și nr. 15.582/2019, Ministerul Justiției a fost sesizat de către Baroul Ilfov cu o solicitare de a analiza oportunitatea revocării Ordinului nr. 1.279/C/12.06.2000, potrivit căruia cererile deținuților din Penitenciarul București Jilava și Penitenciarul Spital București Jilava sunt soluționate de Judecătoria Sectorului 4, apreciind că nu

se mai justifică aplicarea acestui ordin, deoarece între timp a fost înființată Judecătoria Cornetu în circumscripția căreia se află Penitenciarul București Jilava și Penitenciarul Spital București Jilava. Ministerul Justiției a răspuns Baroului Ilfov, arătând că, potrivit art. 3 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2013 privind măsurile necesare pentru funcționarea comisiilor de evaluare din penitenciare, din centrele de reeducare și din centrele de reținere și arestare preventivă, precum și pentru stabilirea unor măsuri în vederea unei bune funcționări a instanțelor pe durata desfășurării activității acestor comisii, „*Cererile și contestațiile în materia executării pedepselor privative de libertate, date prin lege în competența judecătoriei în a cărei circumscripție se află locul de deținere, se soluționează de către Judecătoria Sectorului 4, dacă privesc persoane deținute în Penitenciarul București Jilava sau în Penitenciarul Spital București Jilava, și de către Judecătoria Sectorului 5, dacă privesc persoane deținute în Penitenciarul București Rahova sau în Penitenciarul Spital București Rahova*”. De asemenea Ministerul Justiției a solicitat puncte de vedere instituțiilor cu competențe în materie (Consiliul Superior al Magistraturii, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Administrația Națională a Penitenciarelor, Uniunea Națională a Barourilor din România — UNBR), urmând ca, ulterior, în urma analizării tuturor punctelor de vedere exprimate, să contureze un punct de vedere final, consolidat.

55. Prin urmare, Ministerul Justiției a fost cel care a solicitat un punct de vedere Consiliului Superior al Magistraturii prin Adresa nr. 3/92.855/27.03.2019, Consiliul Superior al Magistraturii răspunzând prin adresele nr. 5.251/2019 și nr. 5.418/2019 din 25 aprilie 2019. Prin aceste adrese, Consiliul Superior al Magistraturii lăsa la aprecierea Ministerului Justiției inițierea unor modificări legislative de atribuire definitivă a competenței de soluționare a cererilor deținuților din Penitenciarele Jilava către Judecătoria Sector 4 sau preluarea competenței pentru aceste categorii de cereri de către Judecătoria Cornetu.

56. În prezent, lucrarea este încă în analiză, așteptându-se răspuns și de la UNBR. Față de succesiunea evenimentelor pe acest subiect, nu se poate susține că Ministerul Justiției a respins nejustificat o propunere a Consiliului Superior al Magistraturii, nu a analizat această propunere ori nu a transmis un răspuns acestuia. Faptul că unele dintre propunerile de modificare legislativă formulate de Consiliul Superior al Magistraturii nu sunt însușite și promovate ca proiecte de acte normative de către Ministerul Justiției, în forma dorită de Consiliu, nu poate constitui motiv al unui conflict de natură constituțională, întrucât nu există o astfel de obligație constituțională sau legală a ministrului Justiției, respectiv a Guvernului, de a-și însuși propunerile Consiliului Superior al Magistraturii.

57. Mai mult, raportat la elementele de fapt, se arată că este de neînțeles și complet neîntemeiat demersul de sesizare a instanței constituționale în condițiile în care, asupra subiectului în discuție, Ministerul Justiției a fost cel care a solicitat un punct de vedere instituțional Consiliului Superior al Magistraturii, nefiind deci vorba despre un demers de amendare a legislației inițiat de către Consiliul Superior al Magistraturii, în condițiile în care, în răspunsul său, acesta lasă la aprecierea ministerului inițierea unor modificări legislative. În sensul celor de mai sus, se arată că, într-un context mai larg, Ministerul Justiției a invitat și invită Consiliul Superior al Magistraturii la întâlnirile care vizează discutarea unor proiecte de acte normative, luarea unor decizii care privesc sistemul judiciar sau modul de aplicare a unor dispoziții legale cu impact asupra sistemului, dovedind că respectă principiul constituțional al cooperării, colaborării loiale între instituții și respectului între puterile statului.

58. Cu privire la „*totala neimplicare*” a Ministerului Justiției în contextul promovării unor acte normative de natură a afecta stabilitatea financiară a magistraților, cu efecte asupra independenței acestora, cu referire la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2019 privind Codul fiscal (Legea nr. 489/2019), se arată că o asemenea susținere este o afirmație lipsită de bază factuală, ceea ce dovedește caracterul neloial și lipsit de respect al demersului autorului sesizării. Se arată că înainte de sesizarea Curții Constituționale ar fi fost edificatoare adresarea unei simple întrebări Ministerului Justiției în acest sens, lucru ce ar fi prevenit așa-zisul „conflict”. Astfel, se arată că, prin Adresa nr. 79.762/2019, Ministerul Justiției a comunicat punctul de

vedere către Ministerul pentru Relația cu Parlamentul față de propunerea legislativă la care se face referire. De asemenea Ministerul Justiției a comunicat punctele de vedere cu privire la alte propuneri legislative care afectează stabilitatea financiară a magistraților — de exemplu, cu Adresa nr. 88.868/2017 și cu Adresa nr. 22.150/2019, Ministerul Justiției a comunicat către Ministerul pentru Relația cu Parlamentul puncte de vedere față de propunerea legislativă pentru abrogarea pensiilor speciale (Bp. 466/2017) și propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personal auxiliar de specialitate al instanțelor și parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari parlamentari, membri ai Corpului diplomatic și consular al României, membri ai Curții Constituționale și personalul aeronautic (Bp. 47/2019). Cu referire la un proiect de ordonanță de urgență inițiat de Ministerul Finanțelor Publice privind reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare, proiect ce introduce măsuri de impozitare a pensiilor de serviciu ale magistraților, se arată că un astfel de proiect a fost avizat negativ de către Plenul Consiliului Superior al Magistraturii, prin Hotărârea nr. 115 din 2 august 2019, ceea ce arată faptul că un astfel de proiect a fost înaintat oficial Consiliului Superior al Magistraturii de către inițiator, respectiv Ministerul Finanțelor Publice.

59. Se mai precizează că Ministerul Justiției, prin Direcția de avizare acte normative, nu a fost sesizat în anul 2019 cu un proiect de ordonanță a Guvernului care să vizeze modificarea dispozițiilor legale privind pensia judecătorilor și procurorilor. Absența unui astfel de proiect de pe agenda de lucru a Guvernului a fost și rezultatul demersurilor ministrului Justiției, care, încă de la momentul la care a luat cunoștință din mass-media de existența unui astfel de proiect de act normativ, a luat legătura inclusiv telefonic cu membrii Consiliului Superior al Magistraturii pentru a identifica modalitățile cele mai potrivite de acțiune comună. Astfel, se precizează că pe agenda de lucru a Guvernului nu a fost inclus vreun proiect de lege, proiect de ordonanță de urgență sau proiect de ordonanță care să aibă ca obiect de reglementare măsuri care să conducă la impozitarea sau eliminarea pensiilor de serviciu prevăzute de Legea nr. 303/2004.

60. Cu privire la modul în care ministrul Justiției a înțeles să translateze în spațiul public unele probleme legate de participarea sa la ședințele plenului Consiliului, în calitate de membru de drept, se arată că în privința punctelor suplimentate pe ordinea de zi trebuie respectate dispozițiile de transparență prevăzute de lege, în așa fel încât între momentul publicării ordinii de zi suplimentate pe pagina de internet a Consiliului Superior al Magistraturii și data ședinței să existe un interval de timp de cel puțin 3 zile. Cu toate acestea, în cazul mai multor ședințe ale Plenului nu a fost respectată cerința amintită, ordinea de zi fiind suplimentată fără respectarea cerințelor de transparență, sens în care se aduce drept exemplu chiar modul de introducere pe ordinea de zi a ședinței Plenului din 17 septembrie 2019 a punctului referitor la solicitarea Centrului de Resurse Juridice în legătură cu o așa-zisă „foaie de parcurs” negociată de ministrul Justiției. Deși acest punct îl viza în mod direct pe ministrul Justiției, acesta nu a fost informat despre suplimentarea ordinii de zi, fiind în imposibilitatea de a-și pregăti dosarul de ședință, ordinea de zi suplimentară nefiind nici publicată și nici transmisă ministrului Justiției la momentul convocării.

61. Referitor la consultarea membrilor Consiliului Superior al Magistraturii, de drept sau aleși, în privința stabilirii ședințelor de Plen sau de secție, se arată că art. 24 alin. (3) lit. b) și art. 27 alin. (1) din Legea nr. 317/2004 nu pot primi semnificația unei puteri arbitrate conferite președintelui Consiliului Superior al Magistraturii în această materie, având în vedere natura de organ colectiv a Consiliului Superior al Magistraturii și condițiile de cvorum și majoritate impuse de lege pentru luarea hotărârilor. Așadar, deși legea nu prevede expres obligația de consultare a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii asupra stabilirii datei ședințelor, pentru a permite participarea la ședințe a membrilor care au și alte obligații legale, în respectul unei colaborări loiale, o astfel de consultare prealabilă ar fi oportună. În acest sens ministrul Justiției a adresat președintelui Consiliului Superior al Magistraturii solicitări repetate de organizare a ședințelor Plenului Consiliului Superior al Magistraturii într-un mod previzibil și transparent (stabilirea unei zile și ore fixe pe săptămână în acest sens ori a unui calendar al ședințelor) și, pe cât posibil, cu consultarea membrilor. Astfel,

ministrul justiției, exprimând întreaga disponibilitate de a participa la ședințele Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, a solicitat stabilirea unei zile fixe pe săptămână în care să aibă loc ședințele de Plen, zi care să nu se suprapună peste obligațiile legate de pregătirea și participarea la ședințele săptămânale de Guvern.

62. Se precizează că practica anterioară a Consiliului Superior al Magistraturii de convocare a ședințelor Plenului a fost în sensul consultării membrilor acestuia, atât aleși, cât și de drept, în vederea asigurării cvorumului pentru ședințele de plen, dar și în sensul existenței unei zile pe săptămână pentru ședințele Plenului, practică la acest moment abandonată. Mai mult, în cursul lunii ianuarie 2019, președintele Consiliului Superior al Magistraturii l-a consultat pe ministrul justiției de la acea dată cu privire la data organizării ședințelor de Plen, dar una dintre ședințe a fost amânată, respectiv reprogramată (pentru data de 28 ianuarie 2019), ca urmare chiar a solicitării ministrului. În aceste condiții, este îndreptățită întrebarea de ce această practică existentă la începutul acestui an, dar și în activitatea anterioară a Consiliului Superior al Magistraturii a fost schimbată începând cu preluarea mandatului de către actualul ministru al justiției. Răspunsul nu poate fi altul decât acela de șicanare și de împiedicare a exercitării de către ministrul justiției a mandatului constituțional de membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii.

63. Cu privire la libertatea ministrului justiției, membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii, de a-și exprima public ori în scris nemulțumirea cu privire la modul de convocare a ședințelor Plenului, se menționează cele reținute de Curtea Constituțională prin Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005. Prin urmare, în acest sens, nu constituie o ingerință în activitatea Consiliului Superior al Magistraturii, cu atât mai puțin a autorității judecătorești, opiniile și afirmațiile ministrului justiției, chiar formalizate într-o corespondență oficială, prin care se reclamă dificultăți privind participarea sa la ședințele Plenului Consiliului, ca urmare a modului în care acestea sunt planificate de către conducerea instituției.

64. Se mai arată că modalitatea de stabilire a ordinii de zi și de convocare a ședințelor de Plen, cu încălcarea regulilor de transparentă și predictibilitate, a fost reclamată și de alți membri ai Consiliului, de drept sau aleși, încă de la începutul anului.

65. Referitor la modul în care ministrul justiției s-a exprimat raportat la modul de organizare a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, se arată că declarațiile și judecățile de valoare ale ministrului justiției în ceea ce privește unele principii de funcționare ale Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție nu constituie un conflict juridic de natură constituțională.

66. Exprimarea cu privire la modalitatea de reglementare a unei instituții — Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție în cazul de față — reprezintă o prerogativă firească și regăsită în toate sistemele de drept a tuturor puterilor reprezentative în stat. Constituind modalitatea de normare a relațiilor sociale existente la un moment dat în societate, tendința de îmbunătățire continuă a legilor reprezintă un exercițiu firesc al democrației. Declarațiile ministrului justiției față de o serie de principii de funcționare a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție nu sunt apte să declanșeze blocaje instituționale și nici nu sunt de natură, cum se reclamă, să împiedice îndeplinirea atribuțiilor constituționale ale autorității judecătorești, ele înscriindu-se în cadrul limitelor libertății de exprimare a unor opinii de natură tehnico-juridică de către ministrul justiției.

67. Astfel, exprimarea poziției ministrului justiției, titular al oricărui demers legislativ al Ministerului Justiției pe domeniul său de competență, cu privire la modalitatea de organizare și funcționare a unei structuri aparținând sistemului juridic nu prezintă niciun fel de relevanță prin raportare la un caz concret pendinte în fața acestei secții în special sau a oricărei structuri în general. A interpreta poziția ministrului justiției în sensul sugerat în sesizare ar însemna că Ministerul Justiției, prin ministru, nu ar mai putea promova niciun fel de reglementare în domeniul de competență, deoarece fiecare intervenție legislativă de îmbunătățire, chiar și formulată la cererea expresă a sistemului judiciar, ar putea constitui o încălcare a unei norme constituționale. În mod evident o astfel de interpretare, *ad absurdum*, nu-și poate găsi niciun fel de justificare sau temei constituțional, ministrul justiției putând și trebuind să se dedice asigurării unui cadru legislativ coerent și eficient de desfășurare a actului de justiție, context în care poate formula aprecieri cu caracter

general cu privire la modalitatea de reglementare a oricărei structuri, fără ca prin aceasta să se înțeleagă exprimarea de critici cu privire la actele structurii respective ori contestarea acestora într-o speță concretă.

68. De altfel, se arată că este cunoscut faptul că atât modul de organizare a Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, cât și înființarea acesteia au fost puternic criticate atât de o parte însemnată a asociațiilor profesionale ale magistraților, societății civile și opiniei publice, cât și de instituții europene (Raportul din cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare din 13 noiembrie 2018 și 22 octombrie 2019) și organisme cu rol consultativ în domeniul dreptului constituțional [Comisia Europeană pentru *Democrație prin Drept* a Consiliului Europei (*Comisia de la Veneția*): Opinia nr. 924/20 octombrie 2018, paragraful 165, sau Opinia nr. 950/24 iunie 2019 privind ordonanțele de urgență nr. 7/2019 și nr. 12/2019 de modificare și completare a legilor justiției, paragraful 44].

69. Exprimarea de către ministrul justiției a unor rezerve, în modalitatea arătată, nu constituie o nerespectare a legii în vigoare cu referire la organizarea și funcționarea structurii de parchet amintite. În plus, în ceea ce privește Secția pentru investigarea infracțiunilor din justiție, ministrul justiției nu are vreo obligație individualizată în art. 88¹—88¹¹ din Legea nr. 304/2004 pentru a fi în prezența unei „nerespectări” de către ministru a acestor dispoziții, așa cum se susține.

70. Cu privire la susținerile autorului sesizării referitoare la faptul că Consiliul Superior al Magistraturii nu a fost invitat să participe la lucrările unui grup de lucru, se arată că, chiar în ipoteza că ar fi reale, sub nicio formă aceste critici nu ar putea fi calificate drept motive ale unui conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii. Neinvitarea reprezentanților unei instituții la un anumit grup de lucru organizat de o altă instituție publică nu poate da naștere la conflicte de natură constituțională care ar ajunge la medierea Curții Constituționale; temei pentru un conflict de această natură ar fi doar neîndeplinirea unor obligații de esență, ce decurg din textul Constituției și care creează blocaje de natură constituțională. Or, în acest sens, obligația ministrului justiției există doar în ceea ce privește solicitarea avizelor consultative ale Consiliului Superior al Magistraturii pe marginea proiectelor de acte normative care vizează modificarea legilor justiției (a se vedea în acest sens deciziile nr. 3 din 15 ianuarie 2014, nr. 901 din 17 iunie 2009 sau nr. 63 din 8 februarie 2017).

71. În mod concret, se arată că, drept urmare a adoptării de către Grupul statelor împotriva corupției (GRECO) în cursul anului 2019 a două rapoarte privind România, Ministerul Justiției a constituit un grup de lucru intern (la nivelul ministerului) care să analizeze recomandările GRECO ce trebuie implementate și să propună măsurile necesare în acest sens, în acest cadru urmând a fi solicitate și valorificate și punctele de vedere ale instituțiilor din sistemul justiției/asociațiilor profesionale ale magistraților; astfel, în vederea realizării analizei, au fost solicitate punctele de vedere ale Consiliului Superior al Magistraturii (adresate atât președintelui, cât și vicepreședintelui Consiliului), Înaltei Curți de Casație și Justiție, Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Direcției Naționale Anticorupție, Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism, Agenției Naționale de Integritate, Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și asociațiilor profesionale: Asociația Forumul Judecătorilor din România, Asociația Inițiativa pentru Justiție, Asociația „Mișcarea pentru Apărarea Statutului Procurorilor”, Asociația Procurorilor din România, Asociația Magistraților din România, Uniunea Națională a Judecătorilor din România. Se arată că Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii a comunicat un punct de vedere la solicitarea ministerului, însă, până la data prezentei, nu s-a comunicat de către Consiliul Superior al Magistraturii punctul său de vedere, deși aprobarea acestuia s-a aflat pe ordinea de zi a Plenului din data de 15 octombrie 2019.

72. În concluzie, grupul de lucru amintit a fost constituit de către ministrul justiției, ca modalitate internă de lucru a Ministerului Justiției, cu caracter tehnic, neputându-se imputa ministrului justiției neinvitarea Consiliului Superior al Magistraturii la acest grup de lucru sau neinformarea acestuia cu privire la componența grupului de lucru, întrucât nu este de competența Consiliului Superior al Magistraturii stabilirea modalităților interne de lucru ale Ministerului Justiției. În plus,

grupurile de lucru, indiferent de nivelul la care se constituie, au în general rolul — preponderent tehnic — de a facilita schimbul de informații, de a facilita comunicarea punctelor de vedere și de a discuta propunerile pe marginea unui anumit subiect, neavând rol de decizie; prin urmare, nu se poate vorbi despre asigurarea „reprezentativității” unui grup de lucru sau despre „obiectivitatea” sa. De altfel, o eventuală neclaritate a autorului sesizării cu privire la acest grup de lucru ar fi fost simplu de înlăturat printr-o comunicare către Ministerul Justiției, fără a fi nevoie să se apeleze la învestirea instanței constituționale cu soluționarea acestei critici.

73. În ceea ce privește punctul din cerere referitor la „Cartierul pentru Justiție” se susține că autorul sesizării nu face trimitere la o acțiune concretă imputabilă ministrului justiției care să fi creat un blocaj instituțional ce nu permite continuarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, folosindu-se însă termeni precum „percepția falsă”, „au potențialul de a crea un blocaj instituțional”, „se acreditează ideea”. În legătură cu această critică se arată că Ministerul Justiției a solicitat Consiliului Superior al Magistraturii luarea unei decizii privind locația viitorului sediu al Consiliului, în cadrul sau în afara „Cartierului pentru Justiție”, decizie care nu a fost comunicată până în prezent. Cu aceeași ocazie, Ministerul Justiției a adus la cunoștința conducerii Consiliului Superior al Magistraturii faptul că această instituție nu poate beneficia de două sedii noi, ambele finanțate din fonduri publice — unul în viitorul „Cartier pentru Justiție” finanțat de Ministerul Justiției și altul în afara „Cartierului pentru Justiție”, prin achiziție (cumpărare) din piață liberă direct de către Consiliul Superior al Magistraturii, ca ordonator principal de credite. În acest sens, Ministerul Justiției a invocat obligația respectării principiului evitării dublei finanțări din fonduri publice, care derivă din prevederile Legii responsabilității fiscal-bugetare nr. 69/2010. În aplicarea Legii nr. 69/2010, Guvernul României a întocmit Strategia fiscal-bugetară pentru perioada 2019—2021, care prevede, la capitolul „Politica în domeniul Justiției” finanțarea „Cartierului pentru Justiție”. Această strategie fiscal bugetară nu face nicio referire la achiziția unui sediu separat pentru Consiliul Superior al Magistraturii, în afara „Cartierului pentru Justiție”, indiferent de sursa posibilă de finanțare (buget de stat, fonduri nerambursabile etc.). Ministerul Justiției a informat Consiliul Superior al Magistraturii că, dacă va opta pentru achiziția unui sediu separat în baza Hotărârii Guvernului nr. 949/2018, Ministerul Justiției va aplica prevederile Legii nr. 69/2010 referitoare la principiul eficienței și la obiectivul politicii fiscal-bugetare privind gestionarea prudentă a resurselor bugetare limitate, în sensul în care se va afla în imposibilitatea de a finanța proiectarea și execuția unui alt sediu nou al Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul „Cartierului pentru Justiție”. Ministerul Justiției a mai informat Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la faptul că la nivelul ministerului a fost elaborat primul document de proiectare a cartierului specific investițiilor publice — prevăzut de Hotărârea Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice — respectiv Nota conceptuală de proiect a Cartierului pentru Justiție, transmisă încă din iulie 2019 tuturor instituțiilor beneficiare care vor fi parte din cartier, inclusiv Consiliul Superior al Magistraturii, pentru consultare și definitivare. Neincluderea Consiliului Superior al Magistraturii în forma finală a Notei conceptuale de proiectare a Cartierului pentru Justiție nu va mai permite includerea sa nici în etapele subsecvente de proiectare și execuție care au la bază Nota conceptuală și care se vor derula în anii următori cu finanțare de la Banca Mondială (acorduri de împrumut). Astfel, efectul va fi că Consiliul Superior al Magistraturii nu va mai putea face parte din cadrul proiectului „Cartierul pentru Justiție”, alături de celelalte instituții judiciare.

74. În acest condiții, poziția Consiliului Superior al Magistraturii se impunea a fi clar formulată, în condițiile în care programele de guvernare din perioadele 2017—2018 și 2018—2020 au menținut acest obiectiv ca o prioritate. Astfel, Programul de guvernare 2018—2020 prevede la capitolul Justiție — măsura nr. 17 — care face referire inclusiv la sediul Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul Cartierului pentru Justiție: „17. Realizarea proiectului «Cartierul pentru Justiție — Justice District» din București pentru a soluționa problema lipsei spațiilor necesare instanțelor și parchetelor din capitală, Consiliul Superior al Magistraturii, Inspekția Judiciară, INM și MJ, în cadrul unui proiect de reabilitare urbană (...)”.

75. Pentru aceste motive, Ministerul Justiției a apreciat ca fiind deosebit de importantă transmiterea punctului de vedere oficial al Consiliului Superior al Magistraturii pe acest subiect, în vederea continuării proiectului „Cartierul pentru Justiție”, aceasta și în spiritul unui dialog și al unei colaborări loiale între instituțiile și autoritățile publice.

76. Se precizează că Ministerul Justiției a avut o colaborare foarte bună cu toate instituțiile din coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii pe acest subiect, iar rezultatul final al acestei cooperări interinstituționale a fost aprobarea în scris de către Institutul Național al Magistraturii, Școala Națională de Grefieri și Inspekția Judiciară a secțiunilor specifice din Nota de proiectare conceptuală a Cartierului pentru Justiție. Cu alte cuvinte, toate instituțiile din coordonarea Consiliului Superior al Magistraturii au contribuit la întocmirea documentului de proiectare, însă Consiliul Superior al Magistraturii nu a comunicat Ministerului Justiției nici până la acest moment dacă dorește sau nu să aibă un sediu în viitorul „Cartier pentru Justiție”.

77. Finalizarea Notei conceptuale va permite și contractarea următoarelor faze de proiectare pentru „Cartierul pentru Justiție”, inclusiv elaborarea Studiului de fezabilitate, deoarece demersurile pentru asigurarea finanțării de 2,5 mil. USD au fost deja inițiate prin aprobarea de către Guvern a Proiectului de Lege pentru ratificarea Scrisorii de înțelegere privind avansul pentru pregătirea Proiectului de dezvoltare propus „Cartierul pentru Justiție” dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare, semnată la București la 6 iunie 2019, acest proiect fiind în fază avansată a procedurilor de ratificare la nivelul Parlamentului (PLX 366/2019).

78. Referitor la problema redistribuirii alocațiilor bugetare de care beneficiază în prezent Consiliul Superior al Magistraturii pentru achiziția unui sediu propriu în afara „Cartierului pentru Justiție” (în ipoteza în care ar opta pentru un sediu în Cartierul pentru Justiție), se arată că Ministerul Justiției nu a impus o anumită variantă Consiliului Superior al Magistraturii, ci a solicitat luarea unei decizii cu privire la viitorul său sediu și comunicarea acesteia, spre a nu ține blocat proiectul respectiv, învederând și avantajele de natură bugetară ale variantei unui sediu al Consiliului Superior al Magistraturii în cadrul Cartierului — ministrul justiției a arătat că, într-o atare situație, suma necesară achiziționării unui sediu poate fi realocată pentru instanțele judecătorești (având în vedere că proiectele legilor bugetare anuale și ale bugetelor se elaborează de către Guvern, prin Ministerul Finanțelor Publice, inclusiv pe baza propunerilor de cheltuieli detaliate ale ordonatorilor principali de credite). O astfel de redistribuire s-ar putea realiza cu ocazia proximei rectificări bugetare către instanțe care nu au fonduri suficiente alocate, în temeiul Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice. Astfel, în condițiile în care un ordonator de credite (precum Consiliul Superior al Magistraturii) disponibilizează, cu ocazia rectificării bugetare, credite bugetare sau de angajament pe care nu le mai utilizează, acestea pot fi anulate, preluate la fondul de rezervă la dispoziția Guvernului sau pot fi redistribuite, prin decizie asumată la nivelul Guvernului României, în funcție de prioritățile Planului de guvernare, acelor ordonatori cărora nu le-au fost alocate fondurile necesare prin legea bugetului de stat (cum este cazul instanțelor de judecată la titlul de cheltuieli „Active nefinanciare”).

79. Prin urmare, nu se poate susține că, prin scrisoarea în discuție, ministrul justiției și-ar fi arogat stabilirea unor chestiuni care țin de gestionarea bugetului la nivel național și realizarea unui control de oportunitate bugetar, aceste atribuții revenind Guvernului, prin Ministerul Finanțelor Publice, după cum, așa cum s-a precizat, ministrul justiției nu putea bloca achiziționarea unui sediu nou al Consiliului Superior al Magistraturii, instituție al cărei conducător are, potrivit legii, rolul de ordonator principal de credite.

80. În concluzie, se arată că motivele invocate în cererea formulată de președintele Consiliului Superior al Magistraturii nu sunt susținute de elemente de fapt și de drept, astfel încât această cerere apare ca fiind abuzivă, încercându-se transformarea unor animozități personale față de ministrul justiției în argumente care să susțină existența unui conflict juridic de natură constituțională. Se consideră că un comportament al autorului cererii în spiritul cooperării loiale între autoritățile și instituțiile statului ar fi fost de natură a preveni prezenta sesizare. Prin urmare, se apreciază că cererea de sesizare a Curții Constituționale cu un conflict juridic de natură constituțională între Consiliul Superior al Magistraturii și

ministrul justiției, respectiv Ministerul Justiției, este vădit neîntemeiată, motiv pentru care se solicită respingerea acesteia.

81. **Președintele Consiliului Superior al Magistraturii** reiterează motivele care au stat la baza formulării prezentei cereri și apreciază că, în vederea soluționării conflictului, conduita în acord cu prevederile constituționale la care ministrul justiției, respectiv Ministerul Justiției, ca parte a autorității executive, trebuie să se conformeze constă în abținerea de la orice imixtiune în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori în cauze concrete, precum și în activitatea autorității judecătorești, în general, și a Consiliului Superior al Magistraturii, în special, prin acte de subminare a independenței justiției. Totodată, în baza principiului cooperării și colaborării loiale între autoritățile statului, ministrul justiției ar trebui să se abțină de la orice declarații publice de natură a afecta imaginea Consiliului Superior al Magistraturii.

82. În data de 11 noiembrie 2019, **președintele Consiliului Superior al Magistraturii** a comunicat la dosarul cauzei un înscris prin care apreciază că schimbarea titularului portofoliului de ministru al justiției, persoană în raport cu acțiunile căreia a sesizat Curtea Constituțională, face inoportună soluționarea conflictului juridic de natură constituțională intervenit între ministrul justiției, doamna Ana Birchall, respectiv Ministerul Justiției, ca parte a autorității executive, și autoritatea judecătorească reprezentată de Consiliul Superior al Magistraturii.

CURTEA,

examinând cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Ministerul Justiției, pe de o parte, și Consiliul Superior al Magistraturii, pe de altă parte, înscrisurile depuse, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile reprezentantului Ministerului Justiției, prevederile Constituției și ale Legii nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, reține următoarele:

(1) **Admisibilitatea cererii formulate de către președintele Consiliului Superior al Magistraturii**

83. Sub aspectul titularului dreptului de a sesiza Curtea Constituțională cu soluționarea unui conflict juridic de natură constituțională se constată că președintele Consiliului Superior al Magistraturii este titular al acestui drept, conform art. 146 lit. e) din Constituție. Curtea constată că președintele Consiliului Superior al Magistraturii este un subiect de drept care are competența ca, în temeiul art. 146 lit. e) din Constituție, să formuleze cereri cu privire la soluționarea unor conflicte juridice de natură constituțională, fiind, în același timp, și parte în cadrul conflictului juridic de natură constituțională cu care a sesizat Curtea Constituțională. În consecință, condiția de admisibilitate referitoare la titularul cererii este îndeplinită.

84. Potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale (a se vedea Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 7 iunie 2018, paragraful 55), autoritățile publice care ar putea fi implicate într-un conflict juridic de natură constituțională sunt numai cele cuprinse în titlul III din Constituție, și anume: Parlamentul, alcătuit din Camera Deputaților și Senat, Președintele României, ca autoritate publică unipersonală, Guvernul, organele administrației publice centrale și ale administrației publice locale, precum și organele autorității judecătorești (Decizia nr. 611 din 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 877 din 7 noiembrie 2017, paragraful 58), respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, Ministerul Public și Consiliul Superior al Magistraturii (Decizia nr. 988 din 1 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 784 din 24 noiembrie 2008). De asemenea, pot fi părți în conflictul juridic de natură constituțională prim-ministrul sau ministrul justiției, atunci când își exercită o atribuție proprie, Ministerul Justiției sau chiar prefectul (Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragrafele 57 și 62).

85. În ceea ce privește calitatea de autoritate publică a Ministerului Justiției, relevante sunt Deciziile nr. 270 din 10 martie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 290 din 15 aprilie 2008, și nr. 901 din 17 iunie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 503 din 21 iulie 2009, Curtea reținând că, sub acest aspect, se poate încadra în conceptul de autoritate publică în sensul titlului III din Constituție,

fiind un organ al administrației publice centrale (Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragraful 58). Ministerele au o consacrare constituțională expresă în dispozițiile art. 116 și 117 din Constituție, fiind autorități publice în sensul titlului III din Constituție. În consecință, Ministerul Justiției este tot o autoritate publică în sensul titlului III din Constituție. Totuși, în corpul Constituției nu este menționat acest minister, ca exponent al Guvernului, ci referirea este făcută la ministrul justiției. În acest sens se rețin art. 72 alin. (3), art. 132 alin. (1), art. 133 alin. (2) lit. c) și art. 134 alin. (2) din Constituție. Astfel, Constituția recunoaște ministrului justiției o putere și o autoritate proprie, fiind *lato sensu* o autoritate publică în raporturile constituționale în care este expres nominalizat (Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragraful 59).

86. Curtea, prin aceeași decizie, a mai constatat că, pentru ca o autoritate publică să poată fi parte, în nume propriu, într-un conflict juridic de natură constituțională, trebuie să își exercite o competență proprie. Art. 132 alin. (1) din Constituție nu consacră o competență a Guvernului, ci o competență distinctă și proprie a ministrului justiției, membru al Guvernului, și care conduce Ministerul Justiției, ce se organizează și funcționează în subordinea Guvernului. Potrivit art. 102 alin. (1) din Constituție, Guvernul, potrivit programului său de guvernare acceptat de Parlament, asigură realizarea politicii interne și externe a țării și exercită conducerea generală a administrației publice. Or, autoritatea ministrului justiției, astfel cum aceasta este prevăzută de art. 132 alin. (1) din Constituție, nu se exercită în raport cu programul de guvernare, neavând nicio contingentă cu acesta, ci reprezintă o expresie a unui raport specific de putere care vizează activitatea desfășurată de procurori. Autoritatea ministrului justiției nu vizează un aspect ce ține de realizarea politicii interne în sensul textului constituțional anterferit, întrucât, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, aceasta are în vedere atribuțiile constituționale ale Guvernului normativizate în legea de organizare și funcționare a acestuia, adoptată conform art. 73 alin. (3) lit. e) din Constituție. Autoritatea ministrului justiției asupra activității desfășurate de procurori, deși *lato sensu* reflectă o chestiune de politică internă, ca expresie a suveranității naționale, nu se încadrează în conținutul normativ al art. 102 alin. (1) din Constituție. De asemenea, autoritatea ministrului justiției nu vizează conducerea generală a administrației publice, ci raporturile specifice dintre un organ al administrației publice centrale și Ministerul Public, entitate care nu face parte din puterea sau autoritatea executivă.

87. Raportând cele expuse la cauza de față, Curtea constată că primul punct al cererii formulate vizează un pretins conflict juridic de natură constituțională generat de ingerința gravă a ministrului justiției, Ana Birchall, în activitatea de urmărire penală desfășurată de procurori. Având în vedere că în raporturile sale cu Ministerul Public, ministrul justiției exercită o competență proprie conform art. 132 alin. (1) din Constituție, rezultă că parte a acestui capăt de cerere este ministrul justiției, și nu Ministerul Justiției. Totodată, se observă că, întrucât parte a acestui conflict este și autoritatea judecătorească, reprezentată de Consiliul Superior al Magistraturii, care este garantul independenței justiției, nu este necesară introducerea ca parte în soluționarea prezentei cereri a Ministerului Public. Prin activitatea sa, Consiliul Superior al Magistraturii acoperă ambele componente ale autorității judecătorești, și anume puterea judecătorească, reprezentată de instanțele judecătorești, și Ministerul Public, astfel încât nu se impune o eventuală extindere a cadrului procesual și cu Ministerul Public. Astfel, primul punct al cererii vizează un pretins conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii.

88. Al doilea punct al cererii formulate vizează un pretins conflict juridic de natură constituțională generat de o presupusă negociere a unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin. O asemenea conduită imputată vizează, în schimb, un aspect de politică externă, iar realizarea politicii externe a țării ține de competența Guvernului. Așadar, în acest caz, se impută faptul că ministrul justiției, în exercitarea atribuției sale de conducere a Ministerului Justiției — *autoritate a administrației publice centrale și de organ de specialitate al administrației publice centrale care realizează politica guvernamentală în domeniul justiției*, a reprezentat statul/Guvernul în domeniul justiției, fără consultarea/informarea Consiliului Superior al Magistraturii. Astfel, al doilea punct al cererii

vizează un pretins conflict juridic de natură constituțională între Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii.

89. Al treilea punct al cererii formulate vizează un pretins conflict juridic de natură constituțională generat de acțiunile repetate de decredibilizare și blocare a activității Consiliului Superior al Magistraturii, și anume (i) modul de soluționare a sesizărilor Consiliului Superior al Magistraturii adresate Ministerului Justiției cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative, (ii) modul în care ministrul justiției a înțeles să translateze în spațiul public unele probleme legate de participarea sa la ședințele plenului Consiliului, în calitate de membru de drept, (iii) modul de exprimare a ministrului justiției la adresa Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, precum și (iv) modul de poziționare a Ministerului Justiției față de situația juridică a sediului Consiliului. Subpunctele (i) și (iv) relevă o serie de nemulțumiri față de activitatea Ministerului Justiției, pe când subpunctele (ii) și (iii), față de activitatea ministrului justiției *în calitate de membru al Guvernului și membru de drept al Consiliului Superior al Magistraturii*. Astfel, rezultă că pentru subpunctele (i) și (iv) conflictul poartă între Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, iar pentru subpunctele (ii) și (iii) între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii.

90. Având în vedere cele expuse, rezultă că cererea formulată se referă la un pretins conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de (i) implicarea ministrului justiției într-o anchetă penală; (ii) o presupusă negociere a unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin; (iii) unele aspecte referitoare la participarea sa la ședințele plenului Consiliului și (iv) modul de exprimare a ministrului justiției la adresa Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție, respectiv între Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de (i) modul de soluționare a sesizărilor Consiliului Superior al Magistraturii cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative; (ii) modul de poziționare a acestuia față de situația juridică a sediului Consiliului.

91. Curtea reține că mandatul de ministru al justiției al doamnei Ana Birchall a încetat la data de 4 noiembrie 2019 (a se vedea Hotărârea Parlamentului nr. 22 din 4 noiembrie 2019 pentru acordarea încrederii Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 4 noiembrie 2019), astfel că se pune problema dacă cererea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii mai poate fi analizată în condițiile în care acest conflict pare a nu mai fi actual.

92. În jurisprudența sa, Curtea a statuat că o constatare a sa în sensul inexistenței, la momentul pronunțării deciziei, a unui conflict nu conduce însă și la constatarea implicită că acel conflict nu a existat anterior, respectiv la momentul sesizării sale. Astfel, prin Decizia nr. 158 din 19 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 292 din 22 aprilie 2014, Curtea a luat act de faptul că, între momentul sesizării sale și cel al pronunțării deciziei, Președintele României a emis decretul în lipsa căruia prim-ministrul a sesizat Curtea pentru soluționarea unui conflict juridic de natură constituțională și a constatat, în consecință, că nu a existat conflict. Prin aceeași decizie, Curtea a respins cererea de retragere a sesizării pe motivul „rămănerii fără obiect”, arătând, în acest sens, că natura procedurii desfășurate în fața Curții Constituționale este determinată de natura atribuțiilor pe care instanța constituțională le exercită în virtutea rolului său de garant al supremației Constituției. Aceste atribuții fiind de drept constituțional — ramură a dreptului public —, procedura desfășurată în fața Curții Constituționale își însușește toate trăsăturile unei proceduri jurisdicționale de drept public, nefiind compatibilă cu principiul disponibilității specific regulilor procedurii civile. Curtea a subliniat, prin Decizia nr. 148 din 16 aprilie 2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 317 din 12 mai 2003, că atribuția instituită prin art. 146 lit. e) din Constituție „este o măsură necesară, urmărind înlăturarea unor posibile blocaje instituționale”. Prin urmare, Curtea a reținut că remedierea sau dispariția situației generatoare a conflictului, ulterior sesizării Curții, nu poate face, în lipsa unei dispoziții exprese în acest sens, ca cererea să rămână fără obiect și să fie respinsă ca atare. Curtea rămâne în continuare sesizată și investită să se pronunțe, în limitele propriei competențe și proceduri constituționale (a se vedea, în același sens, și Decizia

nr. 504 din 18 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 801 din 3 octombrie 2019, paragraful 90).

93. Prin urmare, chiar dacă unele aspecte ale prezentului conflict vizează însăși *conduita personală* a fostului ministru al justiției, doamna Ana Birchall (comunicarea rezultatului testelor genetice către familia victimei din cazul „Caracal”, negocierea unei „foi de parcurs” cu privire la statul de drept, aspectele divergente cu privire la stabilirea datei ședințelor Consiliului, declarațiile date în legătură cu activitatea Secției pentru investigarea infracțiunilor din justiție), Curtea are competența de a se pronunța asupra actelor/faptelor imputate acesteia. *Astfel, cererea președintelui Consiliului Superior al Magistraturii prin care se arată că prezentul conflict a devenit fără obiect nu poate fi acceptată, Curtea fiind, astfel, competentă să soluționeze cererea de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională astfel cum aceasta a fost formulată.*

(2) Analiza cererii formulate de către președintele Consiliului Superior al Magistraturii

94. Potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, conflictul juridic de natură constituțională presupune acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate ori mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice ori omisiunea unor autorități publice, conștând în declinarea competenței ori în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor (Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 17 februarie 2005). Totodată, conflictul juridic de natură constituțională există între două sau mai multe autorități și poate privi conținutul ori întinderea atribuțiilor lor decurgând din Constituție, ceea ce înseamnă că acestea sunt conflicte de competență, pozitive sau negative, și care pot crea blocaje instituționale (Decizia nr. 97 din 7 februarie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 5 martie 2008). Mai mult, Curtea a statuat că textul art. 146 lit. e) din Constituție „stabilește competența Curții de a soluționa în fond orice conflict juridic de natură constituțională ivit între autoritățile publice, iar nu numai conflictele de competență născute între acestea” (Decizia nr. 270 din 10 martie 2008). Prin urmare, potrivit jurisprudenței Curții, conflictele juridice de natură constituțională „nu se limitează numai la conflictele de competență, pozitive sau negative, care ar putea crea blocaje instituționale, ci vizează orice situații juridice conflictuale a căror naștere rezidă în mod direct în textul Constituției” (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 901 din 17 iunie 2009, Decizia nr. 1.525 din 24 noiembrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 818 din 7 decembrie 2010, Decizia nr. 108 din 5 martie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014, sau Decizia nr. 285 din 21 mai 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 478 din 28 iunie 2014). Totodată, în jurisprudența sa, Curtea a constatat că regula în ceea ce privește angajarea competenței Curții Constituționale este aceea ca, în măsura în care există mecanisme prin care autoritățile publice să se autoregleze prin acțiunea lor directă și nemijlocită, rolul Curții Constituționale devine unul subsidiar (Decizia nr. 417 din 3 iulie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 825 din 10 octombrie 2019, paragraful 107).

95. Raportat la cauza de față, Curtea constată că cererea formulată vizează o *situație litigioasă*, întrucât privește un diferend între ministrul justiției/Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii cu privire la limitele de competență ale acestora și la modul de desfășurare a raporturilor/relațiilor dintre autoritatea executivă și cea judecătorească.

96. *Excepție de la constatarea de mai sus fac imputările președintelui Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la faptul că ministrul justiției ar fi negociat o „foaie de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin.* Astfel, Curtea constată că această afirmație nu este demonstrată, prin urmare, chiar dacă se invocă o problemă juridică cu o eventuală relevanță constituțională, ea nu este una actuală, fiind ipotetică. Or, în cadrul atribuției de la art. 146 lit. e) din Constituție, Curtea nu poate analiza conflicte juridice de natură constituțională ipotetice. În consecință, nu se poate reține existența unei situații litigioase din moment ce, prin definiție, aceasta trebuie să vizeze acte sau fapte concrete săvârșite de autoritățile publice. Astfel, în lipsa actului/faptului generator al unui pretins conflict, nu se poate trage concluzia existenței unei situații litigioase care să privească chiar săvârșirea

actului sau faptului respectiv. Chiar dacă problema de drept asupra căreia poartă pct. 2 al sesizării este aceea de a determina întinderea și conținutul art. 102 alin. (1) din Constituție, cu referire la rolul Guvernului în realizarea politicii externe a țării, prin raportare la art. 133 alin. (1) din Constituție privind rolul Consiliului Superior al Magistraturii, nedemonstrarea existenței sau inexistența „foii de parcurs” invocate *nu poate da naștere unui conflict între două autorități publice, lipsind actul generator al acestuia.*

97. De asemenea, *situația litigioasă are un caracter juridic*, întrucât ceea ce se impută ministrului justiției/Ministerului Justiției este o conduită care, pe de o parte, interferează cu rolul constituțional al Ministerului Public și, pe de altă parte, afectează activitatea/rolul Consiliului Superior al Magistraturii de garant al independenței justiției.

98. *Excepție de la constatarea de mai sus privitoare la caracterul juridic al situației litigioase fac susținerile președintelui Consiliului Superior al Magistraturii referitoare la declarațiile ministrului justiției* — care, desigur, au angajat Ministerul Justiției, parte a Guvernului României — *în legătură cu desființarea/reorganizarea unei structuri de parchet.* Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că un conflict juridic de natură constituțională „presupune acte sau acțiuni concrete prin care o autoritate sau mai multe își arogă puteri, atribuții sau competențe, care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice, ori omisiunea unor autorități publice, constând în declinarea competenței sau în refuzul de a îndeplini anumite acte care intră în obligațiile lor. Or, un asemenea conflict de natură constituțională nu a fost creat prin declarațiile examinate, care nu au produs niciun efect juridic. [...] opiniile, judecățile de valoare sau afirmațiile titularului unui mandat de demnitate publică, referitoare la alte autorități publice, *nu constituie prin ele însele conflicte juridice între autorități publice.* Părerile sau propunerile privind modul cum acționează ori ar trebui să acționeze o anumită autoritate publică sau structurile acesteia, chiar critice fiind, nu declanșează blocaje instituționale dacă nu sunt urmate de acțiuni sau inacțiuni de natură să împiedice îndeplinirea atribuțiilor constituționale ale acelor autorități publice. Asemenea părerii ori propuneri rămân în cadrul limitelor libertății de exprimare a opiniilor politice, cu îngrădirile prevăzute de art. 30 alin. (6) și (7) din Constituție” (Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005 sau Decizia nr. 435 din 26 mai 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 4 iulie 2006).

99. Curtea a subliniat că, în activitatea de îndeplinire a mandatelor constituționale ce le revin, reprezentanții autorităților publice, *prin pozițiile pe care le exprimă, au obligația de a evita crearea unor stări conflictuale între puteri.* Statutul constituțional al Președintelui și al prim-ministrului, precum și rolul acestora în cadrul democrației constituționale îi obligă să își aleagă forme adecvate de exprimare, astfel încât criticile pe care le fac la adresa unor puteri ale statului să nu se constituie în elemente ce ar putea genera conflicte juridice de natură constituțională între acestea (Decizia nr. 435 din 26 mai 2006). Totodată, „niciun ministru nu poate fi tras la răspundere pentru opiniile politice sau acțiunile exercitate în vederea elaborării ori adoptării unui act normativ cu regim de lege. [...] exonerarea de răspundere pentru activitatea de legiferare este o garanție a exercitării mandatului față de eventuale presiuni sau abuzuri ce s-ar comite împotriva persoanei care ocupă funcția de parlamentar sau de ministru, imunitatea asigurându-i acesteia independența, libertatea și siguranța în exercitarea drepturilor și a obligațiilor ce îi revin potrivit Constituției și legilor” (Decizia nr. 68 din 27 februarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 181 din 14 martie 2017, paragraful 81).

100. Raportat la cauza de față, Curtea reține că declarațiile ministrului justiției au fost unele de *natură politică*, care se subsumează limitelor libertății sale de exprimare. Acestea nu au produs efecte juridice de natură să conducă la un blocaj instituțional ori să împiedice exercitarea prerogativelor constituționale ale vreunei autorități publice, care ar putea fi remediate doar prin pronunțarea de către Curtea Constituțională a unei soluții susceptibile de executare. Mai mult, de principiu, întrucât Guvernul are drept la inițiativă legislativă, conform art. 74 din Constituție, și este, în același timp, legiuitor delegat, conform art. 115 din Constituție, membrii acestuia pot contribui și propune

diverse soluții legislative pentru definitivarea unui proiect de lege sau a unei ordonanțe/ordonanțe de urgență, după caz.

101. În continuare, *Curtea urmează să stabilească dacă situația juridică litigioasă are natură constituțională sau legală*, drept care se va analiza conduita imputată din perspectiva rolului și competenței autorităților publice implicate în conflictul dedus judecării Curții Constituționale. Cu privire la aceste aspecte, Curtea reține că, în esență, problema de drept asupra căreia poartă pct. 1 al sesizării este aceea de a determina întinderea și conținutul sintagmei „*sub autoritatea ministrului justiției*” din cuprinsul art. 132 alin. (1) din Constituție, prin raportare la art. 131 din Constituție cu privire la rolul Ministerului Public, iar problema de drept asupra căreia poartă pct. 3 (i), (ii) și (iv) al sesizării (a se vedea paragrafele 89 și 98—100) este aceea de a stabili conduita constituțională loială de colaborare între ministrul justiției/Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii.

102. În ceea ce privește comunicarea realizată în cazul „Caracal” de ministrul justiției către familia victimei a rezultatelor expertizei genetice judiciare din cadrul dosarului de urmărire penală, Curtea, prin Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragraful 92, a statuat că „*activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret, într-o anumită cauză penală nu are legătură cu autoritatea ministrului justiției, acestea fiind două probleme distincte.* De aceea, în activitatea judiciară, «în soluțiile dispuse, procurorul este independent, în condițiile prevăzute de lege» [art. 64 alin. (2) teza întâi din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 2 septembrie 2005]. Comisia de la Veneția a apreciat că aplicarea unei politici nu presupune în niciun caz existența unor ordine precise date personal procurorilor într-un anumit dosar. Fiecare dintre aceștia își menține libertatea deciziei, dar în cadrul circularelor ministeriale care determină principalele orientări ale politicii judiciare a statelor. Un stat nu poate avea multiple politici penale care să fie la discreția opiniilor sau convingerilor procurorilor, ci doar o singură politică penală. Cu toate acestea, în aprecierea modului în care aceasta trebuie să se aplice cazurilor individuale, fiecare procuror trebuie să fie independent (Avizul Comisiei de la Veneția nr. 169/2001 privind legea de revizuire a Constituției României, adoptat la cea de-a 51-a sa reuniune plenară din 5-6 iulie 2002, paragraful 62)”.

103. Prin Decizia nr. 136 din 20 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 4 mai 2018, paragraful 62, Curtea a statuat că autoritatea pe care ministrul justiției o exercită asupra procurorilor nu are nicio legătură cu activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret, într-o anumită cauză penală, ci vizează activitatea Ministerului Public, în ansamblul său, în exercitarea rolului său de a reprezenta interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor.

104. Prin urmare, faptul că ministrul justiției a comunicat telefonic familiei unei victime informații referitoare la conținutul unor probe administrate în cauză, aspect confirmat chiar de ministrul justiției în punctul de vedere formulat, *nu poate fi calificat drept o expresie a autorității de care acesta se bucură asupra activității procurorilor*, astfel că aceasta apare ca fiind o ingerință a ministrului justiției în modul de instrumentare a cauzei de către procurorul de caz. Prin urmare, *conduita ministrului justiției nu este acoperită de textul art. 132 alin. (1) din Constituție.*

105. Curtea reține că procedura din cursul urmăririi penale este nepublică [art. 285 alin. (2) din Codul de procedură penală], iar avocatul părților și al subiecților procesuali principali are dreptul de a consulta dosarul de urmărire penală (art. 94 din Codul de procedură penală). Analizând art. 94 din Codul de procedură penală, Curtea constată că procurorul are competența de a restricționa motivat consultarea dosarului aflat în faza de urmărire penală, dacă prin aceasta s-ar putea aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale. Prin urmare, procurorul de caz sau procurorul ierarhic superior, după caz, decide în ce măsură o asemenea consultare aduce atingere bunei desfășurări a urmăririi penale în raport cu părțile, subiecții procesuali principali, precum și avocații acestora.

106. Curtea mai reține că Consiliul Superior al Magistraturii a realizat un *Ghid privind relația dintre sistemul judiciar din România*

și mass-media, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 482 din 1 iunie 2012, cu modificările și completările aduse prin hotărârile Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 573 din 6 mai 2014 și nr. 1.376 din 17 decembrie 2015, ghid în vigoare la data realizării comunicării dintre ministrul justiției și familia victimei cu privire la rezultatele unei expertize genetice judiciare din cadrul dosarului de urmărire penală. **Prevederile ghidului indică modul prudent de realizare a accesului mass-mediei, așadar, al terților, la informațiile dintr-un dosar de urmărire penală, existând o consultare a procurorului de caz cu privire la comunicarea acestora.** Astfel, art. 4 din ghid prevede că „Președintele și Vicepreședintele Consiliului Superior al Magistraturii, precum și președinții de instanțe și conducătorii de parchete pot emite comunicate prin care să fie exprimată în mass-media poziția instituției pe care o reprezintă”, iar art. 24, că „Dosarele aflate pe rolul parchetelor nu pot fi studiate de reprezentanții mass-media, accesul acestora la informațiile de interes public privind stadiul în care se află cercetările efectuate în cauză realizându-se prin emiterea de comunicate sau prin comunicarea de informații la cerere, în condițiile legii”. Potrivit art. 25 alin. (1) și (5) din ghid, „Comunicarea de informații privind stadiul actelor de cercetare reprezentanților mass-media poate fi făcută numai după ce există suspect în cauză. Dacă fapta ce formează obiectul dosarului penal prezintă un grad de pericol social ridicat sau justifică un interes deosebit pentru public pot fi comunicate informații despre începerea urmăririi penale cu privire la fapta și măsurile dispuse în cauză în vederea identificării făptuitorului sau pentru strângerea probelor, cu excepția situației în care prin transmiterea acestor informații s-ar periclita rezultatul anchetei”, iar „Accesul la categoriile de informații menționate la alin. (1), (2) și (3) poate fi restricționat dacă procurorul de caz apreciază că prin comunicarea acestora se periclitizează rezultatul anchetei”. Potrivit art. 25 alin. (6) din ghid, „informațiile privind actele procedurale efectuate în timpul anchetei penale, cum ar fi audierea persoanelor — indiferent de calitatea acestora, ridicările de documente și obiecte, perchezițiile domiciliare sau informatice pot fi comunicate după realizarea acestor activități și dacă divulgarea acestora nu afectează mersul anchetei penale sau dreptul la imagine ca parte a dreptului la viață privată al persoanelor implicate. Informarea publică referitoare la aceste activități judiciare poate fi realizată prin una din următoarele modalități:

a) prin confirmarea efectuării activităților judiciare menționate la acest alineat, la solicitarea reprezentanților mass-media;

b) prin emiterea unui comunicat cu privire la faptul că s-au derulat activitățile judiciare menționate la acest alineat;

c) în cazul în care, prin raportare la împrejurările concrete ale unei cauze, se apreciază că prin informarea publicului asupra activităților judiciare desfășurate poate fi afectat mersul anchetei penale, se va comunica faptul că, în acel moment al anchetei nu pot fi făcute precizări, urmând ca imediat ce stadiul cercetărilor va permite să fie emis un comunicat”.

107. Cu privire la accesul la dosarul de urmărire penală a altor persoane care eventual prin natura atribuțiilor sale constituționale sau legale iau cunoștință de informații cuprinse în dosar, acestea au obligația de a nu le divulga, iar, în cazul în care apreciază că acestea trebuie să fie aduse la cunoștință publică, trebuie să se adreseze cu o cerere procurorului care instrumentează cauza sau procurorului ierarhic superior, după caz, în vederea aprobării acesteia. O conduită contrară riscă să ducă la compromiterea fazei de urmărire a procesului penal și ar afecta rolul constituțional al Ministerului Public.

108. **În acest context, se ridică problema accesului ministrului justiției la dosarul cauzei, mai exact la informațiile cuprinse într-o probă administrată în faza de urmărire penală, și anume concluziile expertizei genetice judiciare întocmite, potrivit legii, în cazul „Caracal”, în condițiile în care raportul de expertiză genetică judiciară ce trebuia întocmit conform art. 178 și art. 191 din Codul de procedură penală nu era deus la dosarul de urmărire penală în data de 2 august 2019, data comunicării rezultatului acestuia familiei victimei. În seara zilei de 2 august 2019, reprezentanții Institutului Național de Medicină Legală au comunicat Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism concluzia expertizei genetice judiciare dispuse, potrivit căreia, în urma analizelor de laborator ale probelor**

ridicate, a rezultat profilul genetic al unei singure persoane, concluzie fundamentată științific pe compararea acestui profil genetic determinat cu profilul genetic determinat al părinților persoanei respective.

109. Nu ține de competența și rolul Curții Constituționale să cerceteze modalitatea exactă în care s-a produs accesul ministrului justiției la un mijloc de probă existent într-un dosar de urmărire penală, iar eventuala abatere a ministrului justiției de la normele procesual penale a fost acoperită prin faptul că, ulterior, procurorul a respectat, prin emiterea unui comunicat de presă, că informația respectivă nu pune în discuție buna desfășurare a urmăririi penale.

110. Este adevărat că art. 12 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 544/2001 privind accesul liber la informațiile de interes public, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 663 din 23 octombrie 2001, prevede că informațiile privind procedura în timpul anchetei penale se supun procedurii privind liberul acces al cetățenilor la informații de interes public, *cu excepția celor care periclitizează rezultatul anchetei, dezvăluie surse confidențiale ori pun în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare, însă aprecierea acestui caracter aparține prima facie procurorului, și nu ministrului justiției.* Prin urmare, având în vedere comunicatul Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din data de 3 august 2019, dat ulterior declarației ministrului justiției din 2 august 2019, se reține faptul că informația respectivă nu era una care să periclitizeze rezultatul anchetei, să dezvăluie surse confidențiale ori să pună în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare, ci una de interes public, astfel încât ea putea fi adusă la cunoștință publicului cu acordul procurorului. *Se reține, cu titlu de principiu, că nu este de competența ministrului justiției să stabilească el însuși dacă o informație dintr-un dosar de urmărire penală este sau nu informație de interes public, prin urmare, această evaluare se realizează de procuror.*

111. Dacă ministrul justiției a solicitat aceste informații chiar expertului judiciar/entității publice competente/competente să realizeze expertize judiciare (Institutului Național de Medicină Legală) sau a avut acces la dosarul de urmărire penală fără acordul procurorului, atunci se pune problema unei neregularități administrative, urmând a se analiza dacă s-a periclizat rezultatul anchetei/s-au dezvăluit surse confidențiale ori s-au pus în pericol viața, integritatea corporală, sănătatea unei persoane în urma anchetei efectuate sau în curs de desfășurare, aspect care, însă, nu se confirmă în cauză, având în vedere chiar comunicatul de presă al Direcției de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism din 3 august 2019 cu privire la acest subiect. Prin urmare, *chiar dacă din punctul de vedere al procedurii s-a ales o cale greșită, rezultatul la care s-a ajuns nu este în afara legii.*

112. În consecință, Curtea reține că, de principiu, ministrul justiției nu are acces la actele din dosarul de urmărire penală, art. 132 alin. (1) din Constituție neconferindu-i o asemenea competență, și că, indiferent de calitatea persoanei, accesul și aducerea la cunoștință publică a unor concluzii rezultate din actele dosarului se realizează, de principiu, *cu acordul procurorului de caz/procurorului ierarhic superior.*

113. Întrucât în cauza de față nu s-a conturat o paradigmă juridică în sensul comunicării de către ministrul justiției în mod constant a unor informații din dosarele de urmărire penală, *poziționarea singulară a ministrului justiției nu indică un blocaj instituțional și nu a afectat ancheta penală, fiind acoperită prin acțiunea, potrivit legii, a unității de parchet competente realizată la data de 3 august 2019, astfel încât nu se poate reține existența unui conflict juridic de natură constituțională.*

114. În ceea ce privește modul de relaționare dintre Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii în privința inițierii unor acte normative/emiterii unor puncte de vedere cu privire la diverse propuneri legislative depuse în Parlament sau în privința includerii sediului Consiliului Superior al Magistraturii în „Cartierul pentru Justiție” sau nu, precum și poziționările publice ale ministrului justiției în privința modului de stabilire a datei și a ordinii de zi a ședințelor Consiliului Superior al Magistraturii, chiar dacă toate acestea indică o anumită situație de tensiune și lipsă de

colegialitate în cadrul desfășurării raporturilor instituționale dintre ministrul justiției/Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, ele nu pun în discuție raporturi de drept constituțional.

115. Astfel, în ceea ce privește lipsa punctelor de vedere ale Ministerului Justiției cu privire la propunerile legislative care ar afecta stabilitatea financiară a magistraților, Curtea constată, pe de o parte, că acestea nu se susțin, în sensul că Guvernul a comunicat punctul său de vedere în cadrul procedurilor parlamentare, iar, pe de altă parte, o asemenea problemă, și anume comunicarea sau nu a punctului de vedere al Guvernului, reprezintă o opțiune instituțională a acestuia, *fără relevanță constituțională*, în considerarea art. 11 lit. b¹) din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 164 din 2 aprilie 2001, sau art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 555 din 5 iulie 2019, după caz. De altfel, Ministerul Justiției nu este cel ce depune puncte de vedere asupra propunerilor legislative parlamentare, ci Guvernul. Astfel, proiectul punctului de vedere al Guvernului asupra propunerilor legislative parlamentare este elaborat și supus Guvernului spre aprobare de către Departamentul pentru Relația cu Parlamentul, iar după aprobarea în ședința Guvernului, Departamentul pentru Relația cu Parlamentul transmite punctul de vedere la Camera Deputaților sau la Senat, după caz (art. 14 din Regulamentul privind procedurile, la nivelul Guvernului, pentru elaborarea, avizarea și prezentarea proiectelor de documente de politici publice, a proiectelor de acte normative, precum și a altor documente, în vederea adoptării/aprobării, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 319 din 14 mai 2009). Mai mult, consultând dosarul cauzei, Curtea observă că, pe circuitul de avizare de la nivelul Guvernului, Ministerul Justiției a fost consultat de Departamentul pentru Relația cu Parlamentul pentru a-și exprima punctul de vedere asupra următoarelor propuneri

118. Având în vedere considerentele expuse, dispozițiile art. 146 lit. e) din Constituție, precum și prevederile art. 11 alin. (1) lit. A.e), ale art. 34 și 35 din Legea nr. 47/1992, cu majoritate de voturi în privința soluției pronunțate la pct. 1 și cu unanimitate în privința celei pronunțate la pct. 2 și 3,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

1. Constată că nu există un conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de conduita ministrului justiției, Ana Birchall, în raport cu activitatea Ministerului Public, constând în ingerința în activitatea de urmărire penală desfășurată de Ministerul Public și în contestarea autorității dispozițiilor art. 88^{1–11} din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

2. Constată că nu există un conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de o presupusă negociere de către ministrul justiției a unei „foi de parcurs” privind statul de drept cu reprezentantul unui stat străin și de modul în care ministrul justiției a înțeles să translateze în spațiul public unele probleme legate de participarea sa la ședințele plenului Consiliului, în calitate de membru de drept.

3. Constată că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de modul de soluționare a sesizărilor Consiliului Superior al Magistraturii adresate Ministerului Justiției cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte normative și de modul de poziționare a Ministerului Justiției față de situația juridică a sediului Consiliului. Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică ministrului justiției și președintelui Consiliului Superior al Magistraturii și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 22 ianuarie 2020.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent-șef,
Benke Károly

★

OPINIE SEPARATĂ

1. În dezacord cu soluția adoptată — cu majoritate de voturi — prin pct. 1 al dispozitivului Deciziei nr. 26 din 22 ianuarie 2020, considerăm că a existat un conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii, generat de conduita ministrului justiției, Ana Birchall, în raport cu activitatea Ministerului Public, constând în ingerința în activitatea de urmărire

legislative: propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal (Bp 405/2019); propunerea legislativă pentru abrogarea pensiilor speciale (Bp 466/2017); propunerea legislativă privind eliminarea pensiilor de serviciu pentru deputați și senatori, judecători și procurori, personalul auxiliar de specialitate al instanțelor judecătorești și al parchetelor, polițiști, funcționari publici cu statut special, funcționari publici parlamentari, membrii corpului diplomatic și consular al României, membrii Curții Constituționale și personalul aeronautic civil navigant profesionist din aviația civilă din România (Bp 47/2019), iar *Ministerul Justiției și-a exprimat punctul de vedere și l-a comunicat Departamentului pentru Relația cu Parlamentul*.

116. Curtea subliniază că, având în vedere problematica abordată prin propunerile legislative respective, și anume un aspect care ține de statutul judecătorilor și procurorilor (pensia de serviciu a acestora — a se vedea în acest sens Decizia nr. 873 din 25 iunie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 433 din 28 iunie 2010), *în virtutea principiului constituțional al cooperării loiale trebuie să existe o permanentă consultare, comunicare și informare între Ministerul Justiției și Consiliul Superior al Magistraturii*, garantul independenței justiției, chiar cu privire la redactarea punctului de vedere al Ministerului Justiției exprimat în vederea fundamentării punctului de vedere al Guvernului asupra propunerilor legislative aflate în procedură parlamentară.

117. Neînțelegerile referitoare la modul de stabilire a datei și a ordinii de zi a ședințelor plenului Consiliului Superior al Magistraturii dintre ministrul justiției și președintele Consiliului sau reconsiderarea unei cutume instituționale potrivit căreia s-a impus în timp o colaborare informală între membrii Consiliului pentru stabilirea datei ședinței *nu au relevanță constituțională*. Totodată, discuțiile referitoare la construirea „Cartierului pentru Justiție” și neînțelegerile dintre autoritățile publice cu privire la alocarea sediilor lor în cadrul acestui cartier sau în afara sa *nu au relevanță constituțională*.

penală desfășurată de Ministerul Public și în contestarea autorității normative a dispozițiilor art. 88^{1–11} din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

2. Astfel, apreciem, pe de o parte, că a existat o ingerință a ministrului justiției în activitatea Ministerului Public prin faptul că acesta a comunicat de la sine putere către familia victimei din dosarul

„Caracal” rezultatele unei expertize genetice judiciare din cadrul dosarului de urmărire penală, iar, pe de altă parte, că a existat o conduită a ministrului justiției care a contestat atât autoritatea Parlamentului, cât și cea a legilor adoptate de acesta. Ca atare, s-a produs o încălcare a prevederilor art. 61 alin. (1), art. 102 alin. (1), art. 131 și art. 133 alin. (1) din Constituție, aspect care demonstrează relevanța constituțională a aspectelor imputate ministrului justiției.

3. Cu privire la primul aspect invocat, trebuie analizată întreaga problematică pe care o implică accesul ministrului justiției la actele dosarului de urmărire penală. Astfel cum s-a arătat în cuprinsul deciziei procedurii din cursul urmăririi penale este nepublică [art. 285 alin. (2) din Codul de procedură penală], accesul avocatului părților și al subiecților procesuali principali la actele acestuia este realizată, în cursul urmăririi penale, sub directă supraveghere a procurorului, astfel că mai cu seamă comunicarea diverselor informații din dosarul de urmărire penală urmează același regim juridic, respectiv se va realiza sub atenta supraveghere a procurorului. Din punctul de vedere al arhitecturii Constituției, Ministrul justiției este un terț în raport cu obiectul dosarului de urmărire penală, nu îl instrumentează și, chiar dacă procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea sa, nu poate dispune cu privire la activitatea de urmărire penală desfășurată *in concreto* în dosar. Accesul la actele dosarului sau dispunerea de către ministrul justiției a unor anumite acțiuni în sarcina procurorului de caz este inadmisibilă.

4. Curtea, în jurisprudența sa, a statuat că autoritatea pe care ministrul justiției o exercită asupra procurorilor nu are nicio legătură cu activitatea judiciară pe care un procuror o desfășoară în concret, într-o anumită cauză penală, ci vizează activitatea Ministerului Public, în ansamblul său, în exercitarea rolului său de a reprezenta interesele generale ale societății și de a apăra ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor (Decizia nr. 136 din 20 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 383 din 4 mai 2018, paragraful 62, sau Decizia nr. 358 din 30 mai 2018, paragrafele 87 și 92).

5. Prin urmare, având în vedere conținutul normativ al art. 132 alin. (1) din Constituție, astfel cum a fost interpretat în jurisprudența Curții Constituționale, accesul ministrului justiției la actele dosarului de urmărire penală nu este acoperită de autoritatea pe care acesta o exercită asupra activității procurorilor. De aceea, nicio prevedere procesuală penală nu acordă acest drept ministrului justiției.

6. Accesul unui demnitar, parte a puterii executive, la piesele unui dosar de urmărire penală este inadmisibilă și pentru că pune în discuție o ingerință a unui reprezentant al autorității executive în activitatea autorității judecătorești. Mai mult, o asemenea intervenție, *urmată de o devoalare a conținutului mijlocului de probă*, precum în cazul de față, poate chiar zădărnici urmărirea penală, afectând rolul Ministerului Public de a contribui la realizarea activității judiciare. Și în acest context, se pune problema autorității publice competente să constate încălcarea normei constituționale și a sancționării conduitei ministrului justiției, care, astfel cum vom arăta, nu poate fi decât Curtea Constituțională.

7. Prin Decizia nr. 108/2014, Curtea a statuat că intervenția sa devine legitimă ori de câte ori autoritățile și instituțiile publice menționate în titlul III din Constituție ignoră sau își asumă competențe constituționale de natură a crea blocaje ce nu pot fi înlăturate în alt mod. Totodată, prin Decizia nr. 417 din 3 iulie 2019, Curtea a stabilit că o conduită neconstituțională valorizată sub forma unei paradigme juridice reprezintă un blocaj instituțional implicit.

8. Or, în cauza de față, se constată că intervenția ministrului justiției în dosarul de urmărire penală reflectă o neregularitate, care fără a avea o persistență în timp — în sensul că o asemenea conduită ar fi avut un caracter repetat și continuu —, *are un grad ridicat de abatere de la normele constituționale* în sensul că reflectă faptul că un membru al Guvernului are acces la actele unui dosar de urmărire penală de care, ulterior, dispune după bunul său plac. Gravitatea conduitei ministrului justiției este amplificată și de faptul că *a reprezentat în sine o presiune în privința structurii de parchet competentă (DIICOT) de a acoperi cât mai repede neregularitatea săvârșită și de a aduce la cunoștință publică rezultatele unei expertize încă nedefinitive*. Conduita ministrului justiției trebuie să fie una loială atât normelor constituționale, cât și în raporturile interinstituționale, iar poziția sa de autoritate să nu se constituie

într-un motiv cu caracter intimidator asupra persoanelor care exercită diverse funcții publice, în speță, procurori.

9. Din cele de mai sus, rezultă că au existat 3 fapte contrare normelor constituționale pe care ministrul justiției le-a săvârșit: accesul la un act al dosarului de urmărire penală, diseminarea acestuia și presiunea indirectă exercitată asupra structurii de parchet în sensul acoperirii neregularității comise. Trebuie observat faptul că pentru a dobândi semnificație constituțională, conduitele imputate nu trebuie să se constituie în simple încălcări punctuale ale legii, ci să vizeze definirea raporturilor constituționale dintre autoritățile publice. Dacă o simplă încălcare a legii este replicată de un număr de ori ia naștere o paradigmă juridică, care prin forța sa aduce în discuție raporturile constituționale dintre autoritățile publice, mai exact denaturarea/alterarea acestora (Decizia nr. 685/2018 sau Decizia nr. 417/2019). *În schimb, o încălcare chiar singulară a Constituției, prin arogarea unor puteri, atribuții sau competențe care, potrivit Constituției, aparțin altor autorități publice (a se vedea Decizia nr. 53/2005) alterează în mod vădit și direct raporturile constituționale dintre autoritățile publice, astfel încât Curtea Constituțională este obligată să constate existența conflictului juridic de natură constituțională*. Mai mult, dacă încălcările Constituției ar fi fost repetate și continue în timp, se observă că o atare conduită nu ar fi reflectat decât o gravitate crescândă a conflictului juridic de natură constituțională.

10. În cauza de față, deși nu s-a conturat o paradigmă juridică în sensul accesului la dosarele de urmărire penală și a comunicării de către ministrul justiției în mod constant a unor informații din acestea (urmate de comunicarea corespunzătoare ale unității de parchet competente), **poziționarea ministrului justiției indică un blocaj instituțional implicit determinat tocmai de încălcarea gravă a Constituției, și anume ale prevederilor art. 102 alin. (1), art. 131 și art. 133 alin. (1) din Constituție, care fixează rolul Guvernului, al Ministerului Public și al Consiliului Superior al Magistraturii**. Prin urmare, chiar și în cazul unor acțiuni singulare neconstituționale ale unor subiecte de drept, blocajul instituțional, sub forma conflictului juridic de natură constituțională, subzistă până la remedierea ei printr-o acțiune conformă cu Constituția.

11. Sancționarea conduitei neconstituționale a ministrului justiției poate fi realizată numai de Curtea Constituțională, neexistând alte autorități publice și/sau mecanisme prevăzute de lege care, pe de o parte, să restabilească raporturile constituționale firești între autoritățile publice, și, pe de altă parte, să aplice o sancțiune de drept constituțional corespunzătoare neregularității săvârșite de către ministrul justiției. Or, în cauză, sancțiunea corespunzătoare neregularității comise este însăși constatarea conflictului juridic de natură constituțională generat de conduita ministrului justiției și stabilirea cu titlu de principiu a faptului că ministrul justiției nu are competența constituțională de a avea acces la înscrisurile dosarului de urmărire penală sau de a comunica date din cuprinsul acestuia.

12. Având în vedere, însă, că mandatul de ministru al justiției al doamnei Ana Birchall a încetat la data de 4 noiembrie 2019 (a se vedea Hotărârea Parlamentului nr. 22 din 4 noiembrie 2019 pentru acordarea încrederii Guvernului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 888 din 4 noiembrie 2019), *conflictul juridic de natură constituțională a încetat la data anterioară, acesta fiind, în schimb, actual pe toată perioada 2 august—4 noiembrie 2019*.

13. Al doilea aspect cuprins în pct. 1 al dispozitivului deciziei cu care nu am fost de acord este reprezentat de declarațiile ministrului justiției cu privire la desființarea/reorganizarea Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție.

14. În punctul de vedere comunicat, ministrul justiției a calificat aceste declarații ca fiind unele de natură politică, tocmai pentru a nu putea fi considerate ca declanșând un conflict juridic de natură constituțională. Este adevărat că, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, „părerile sau propunerile privind modul cum acționează ori ar trebui să acționeze o anumită autoritate publică sau structurile acesteia, chiar critice fiind, nu declanșează blocaje instituționale dacă nu sunt urmate de acțiuni sau inacțiuni de natură să împiedice îndeplinirea atribuțiilor constituționale ale acelor autorități publice. Asemenea părerii ori propunerii rămân în cadrul limitelor libertății de exprimare a opiniilor politice, cu îngrădirile prevăzute de art. 30 alin. (6) și (7) din Constituție” (Decizia nr. 53 din 28 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 17 februarie 2005, sau Decizia nr. 435 din 26 mai 2006,

publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 576 din 4 iulie 2006). Însă în cauză se reține, astfel cum vom arăta în continuare, că opiniile ministrului justiției nu vizează „modul cum acționează ori ar trebui să acționeze o anumită autoritate publică sau structurile acesteia”, ci **contestarea chiar a autorității normative a legii care reglementează activitatea Secției de Investigare a Infracțiunilor din Justiție din cadrul Ministerului Public, ceea ce nu poate fi calificată ca fiind o simplă opinie politică.**

15. Se reține că titularul unui mandat de demnitate publică, precum ministrul justiției, prin întreaga sa activitate trebuie să respecte legea și să îndemne la respectarea acesteia în concordanță cu art. 1 alin. (5) din Constituție. Nu sunt admise îndemnul/ poziționările publice ale niciunui membru al Guvernului în sensul nerespectării legii și al contestării autorității acesteia pentru că, în acest caz, chiar autoritatea investită de Constituție să execute legea se convertește în contestatorul executării sale, ceea ce este de natură să distorsioneze însuși rolul constituțional al Guvernului. Criticarea/Contestarea/Opunerea la dispozițiile legii de către membrii Guvernului, mai ales de ministrul justiției, nu reprezintă opinii politice, ci conduite care afectează fundamentul constituțional al statului de drept reprezentat de obligația respectării legii.

16. Este adevărat că inițiativa legislativă aparține Guvernului, potrivit art. 74 alin. (3) din Constituție, prin întocmirea unui proiect de lege, și că Guvernul, ca legiuitor delegat, poate adopta ordonanțe sau ordonanțe de urgență, după caz, conform art. 115 din Constituție, însă activitatea anterferită se desfășoară numai în condițiile și formele reglementate prin Constituție, cu respectarea exigențelor acesteia. Abrogarea, modificarea sau completarea legilor se realizează potrivit mecanismelor constituționale reglementate, și nu prin luări de poziție prin care să se conteste autoritatea legii. Mai mult, înseși mecanismele constituționale de legiferare trebuie utilizate în scopul în care legiuitorul constituțional le-a reglementat. Astfel, se reține că nici Guvernul, în calitate de legiuitor delegat, nu poate adopta o atitudine de opunere față de lege (a se vedea Decizia nr. 1.221 din 12 noiembrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 804 din 2 decembrie 2008) și nici instanțele judecătorești nu pot contesta autoritatea legii (Decizia nr. 685 din 7 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.021 din 29 noiembrie 2018, sau Decizia nr. 417 din 3 iulie 2019). Prin urmare, puterile statului concură la respectarea legii și realizarea scopului său, și nu la destabilizarea autorității normative a legii.

17. Este de observat că până la finalizarea proiectului de lege inițiat de Guvern de modificare/completare/abrogare a unei legi/ordonanțe/ordonanțe de urgență sau a unei dispoziții din cuprinsul acestora, reprezentanții puterii executive trebuie să dea dovadă de reținere în declarațiile lor publice, neputând emite opinii/puncte de vedere tendențioase cu privire la legea în vigoare pentru că în acest fel vor contesta însăși autoritatea ei și vor crea premisele contestării legii. Indiferent de emoția sau criticile declanșate în opinia publică de o anumită prevedere legală, câtă

vreme legea este în vigoare, este de datoria puterii executive — și, implicit, a fiecărui reprezentant al său — să o apere.

18. Nu este admis ca fiecare membru al Guvernului în parte să critice legea aplicabilă în domeniul său de competență și, astfel, să transmită în spațiul public un mesaj de opunere în raport cu caracterul său obligatoriu. În cazul de față, poziționarea publică a ministrului justiției de contestare a forței obligatorii a legii nu numai că a pus în discuție raporturile constituționale dintre Guvern și Parlament, dar a afectat și tulburat activitatea autorității judecătorești, creând incertitudine și confuzie cu privire la existența normativă și funcționarea unei structuri de parchet. Ministrul justiției nu poate chema la ordine Parlamentul pentru ca acesta să justifice în fața sa motivele adoptării legii și/sau utilitatea acesteia. O lege aflată în vigoare nu constituie o chestiune de negociat, ci de aplicat, astfel încât un ministru nu are competența de a o contesta.

19. Prin Decizia nr. 417 din 3 iulie 2019, Curtea a stabilit că o conduită neconstituțională valorizată sub forma unei paradigme juridice reprezintă un blocaj instituțional implicit. În cauza de față, poziționarea singulară a ministrului justiției, deși nu a creat o astfel de paradigmă, indică un blocaj instituțional implicit determinat tocmai de încălcarea gravă a Constituției, și anume a prevederilor art. 1 alin. (5), art. 61 alin. (1) și art. 102 alin. (1) din Constituție, care reglementează obligativitatea respectării legii, a Constituției și a supremației acesteia coroborat cu rolul constituțional al Parlamentului și Guvernului. Prin urmare, chiar și în cazul unor acțiuni singulare neconstituționale ale unor subiecte de drept, având în vedere intensitatea ridicată a încălcării Constituției, blocajul instituțional, sub forma conflictului juridic de natură constituțională, subzistă până la remedierea lui printr-o acțiune conformă cu Constituția.

20. Având în vedere însă că mandatul de ministru al justiției al doamnei Ana Birchall a încetat la data de 4 noiembrie 2019 (a se vedea Hotărârea Parlamentului României nr. 22 din 4 noiembrie 2019), conflictul juridic de natură constituțională a încetat la data anterferită, *acesta fiind, în schimb, actual pe toată perioada 17 septembrie—4 noiembrie 2019.*

21. În aceste condiții, se constată că, prin declarațiile sale, ministrul justiției a contestat autoritatea legii, respectiv a dispozițiilor art. 88^{1—11} din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, și a afectat desfășurarea în bune condiții a activității Ministerului Public, ceea ce înseamnă că a încălcat art. 1 alin. (5), art. 61 alin. (1), art. 102 alin. (1), art. 131 și art. 133 alin. (1) din Constituție.

22. Prin urmare, apreciem că, în cauză, soluția corectă ar fi fost aceea a admiterii cererii formulate de președintele Consiliului Superior al Magistraturii și a constatării faptului că **a existat un conflict juridic de natură constituțională între ministrul justiției și Consiliul Superior al Magistraturii**, generat de conduita ministrului justiției, Ana Birchall, în raport cu activitatea Ministerului Public, constând în ingerința în activitatea de urmărire penală desfășurată de Ministerul Public și în contestarea autorității normative a dispozițiilor art. 88^{1—11} din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară.

PREȘEDINTE,
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Judecători,
Cristian Deliora
Marian Enache
Gheorghe Stan

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

